

L'ESP

REVISTA DE LLETRES

PRIMAVERA / 2009 / NÚM. 51 / 1€

DOSSIER:
SALMAN RUSHDIE
I LA MÀGIA DE LES PARAULES

ENTREVISTES:
JOSEP BALLESTER
FRANCESC GISBERT

PERFIL: ANDREU MARTÍN

REPORTATGES:
LES VIDES PRIVADES DE PIPPA LEE
MÉS ENLLÀ DE SANT JORDI

EXTRACTE:
'EL LÈMUR'

edicions
bromera

S U M A R I

3 OPINIÓ

LA FELICITAT PRIORITÀRIA

SOLE GIMÉNEZ

4

L'OPINIÓ DE LA CRÍTICA

5 PERFIL

ANDREU MARTÍN

AMANDA GASCO

6

FLAIXOS

9

FER LES PAUS AMB EL PASSAT

LAURA IBÁÑEZ

10 ENTREVISTA

JOSEP BALLESTER

LOURDES TOLEDO

12 EXTRACTE

'EL LÈMUR'

13 QÜESTIONARI

FRANCESC GISBERT

CRISTINA MARTÍNEZ

DOSSIER

SALMAN RUSHDIE
I LA MÀGIA DE LES PARAULES

15

FIDEL A LA LITERATURA

ESTER PINTER

16

SALMAN RUSHDIE

MARIA VILLALBA

18

L'ENCANTERÍ ES EN LES PARAULES

PERE CALONGE

19 REPORTATGE

MÉS ENLLÀ DE SANT JORDI

CAROL BORRÀS

22 QUADERNS D'ANIMACIÓ LECTORA

UN BES POT FER CANVIAR EL MÓN

DIEGO GÓMEZ

24 QUADERNS D'ANIMACIÓ LECTORA

LECTURES DE MENUTS?

LITERATURA INFANTIL I JUVENIL

PER A COMENÇAR

25

RESSENYES

29

NOTÍCIES

30 EL RETROVISOR

DESPERAT PER TROBAR CERTESES

IGNASI FRANCH

PORTADA: SALMAN RUSHDIE.

FOTOGRAFIA DE BEOWULF SHEEHAN.

EDITORIAL

LA QUALITAT
JA NO ÉS EXCUSA

Potser, en altres èpoques, a pesar de la bona voluntat i de la conscienciació lingüística, hi havia lectors que a l'hora de llegir –de llegir per plaer– ho feien en castellà perquè pensaven que en l'edició en català no trobarien la mateixa qualitat. Les grans obres i els grans autors, tant d'escriptors autòctons com d'estrangers, es trobaven a l'abast en les edicions en espanyol. I encara sort que a Catalunya s'havia aconseguit durant el segle xx fer una literatura culta i alhora connectar amb un públic lector creixent que seguia les produccions elaborades per escriptors com Maragall, Carner, Sagarra, Riba, Pla, Rodoreda o Espriu, entre altres. Ahora, a les Illes havien sorgit noms com Villalonga o Porcel.

Per contra, hi havia la sensació que la producció literària dels valencians, amb excepcions honroses, no estava a la mateixa altura. Teníem autors dignes i, fins i tot, alguns de digníssims, però no n'eren suficients, sobretot en l'àmbit de la novel·la. Per tant, era comprensible que els lectors es decantaren pels llibres en castellà o pels que publicaven les editorials catalanes. I ens referim als lectors cultes de literatura. Els altres, els de *best-seller*, ho feien i, per desgràcia, ho fan encara majoritàriament només en castellà. Aquesta sensació que faltava oferta de qualitat, potser, feia també que els lectors catalans o de les Illes es desentengueren sense massa remordiments de la producció valenciana.

Per sort, en els últims anys la situació ha millorat molt. Cada vegada hi ha més obres valencianes dignes de ser llegides per tots: en primer lloc pels valencians, però també, i de manera irrenunciable, pels lectors de la resta de l'àmbit lingüístic. Com a exemple, ens podem fixar en els títols d'alguns escriptors amb obra recent com Joan Francesc Mira, Manuel Baixauli, Esperança Camps, Isabel-Clara Simó, Ferran Torrent, Francesc Bodí, Josep Píera, etc. Però també en les traduccions de gran interès, cada vegada més freqüents, publicades des del País Valencià: *L'encantadora de Florència*, de Salman Rushdie; *Les vides privades de Pippa Lee*, de Rebecca Miller o *Només ens queda l'amor*, d'Agustín Fernández Paz, per citar-ne només les últimes. Per tant, a hores d'ara, podem exclamar amb rotunditat que ja no hi ha excuses: podem gaudir de bons llibres en català amb independència del lloc de naixença dels autors o del lloc d'edició. Limitar-nos a fronteres autonòmiques és, sens dubte, empobridor, tant per als uns com per als altres.

LA FELICITAT PRIORITÀRIA

SOLE GIMÉNEZ*

«LA DESOCUPACIÓ DE DURADA LLARGA AUGMENTA UN 56% EN UN ANY». «LES FAMÍLIES ESPANYOLES VEUEN COM DISMINUEIXEN ELS SEUS INGRESSOS».

AMB AQUESTS TITULARS QUE CADA DIA DES DE FA MESOS ENS TURMENTEN, ÉS PRUDENT PARLAR DE FELICITAT?

La resposta més sensata és un no contundent no. No, perquè pareix impossible abstraure's del moment dramàtic que viu la nostra societat. Però aleshores hem de deixar-nos arrossegar pel pessimisme amb què ens bombardegen els mitjans de comunicació i que engul tota esperança de futur? Com ignorar els compromisos de tanta gent pròxima i, per descomptat, els d'un mateix? Possiblement l'única eixida davant de tanta por desbocada no siga una altra que la recerca prioritària de la felicitat.

La humanitat ha passat per grans fracassos dels quals quasi sempre ha eixit enfortida i a això hem d'aspirar de nou. I potser l'aprenentatge més postergat durant segles i que més necessitem emprendre és la recerca de l'autèntica felicitat.

Precisament en la literatura podem trobar respostes. D'una banda, els llibres poden ser un refugi agradable enfront de l'actualitat sorollosa. Les pàgines d'un bon títol ens poden regalar sensacions, viatges a llocs exòtics, aventures inoblidables... Però a més, la literatura també pot ser la font d'on agafem forces per a fer el salt, per a entendre la realitat i els seus problemes, afrontar-los i, finalment, superar-los. Així, Eduard Punset, en el seu llibre *El viatge a la felicitat*, comenta que la felicitat és una novetats a les nostres vides perquè només l'home modern, pel seu alt grau de longevitat, pot per fi tenir futur i pensar en ell. I conta que «l'actual psicologia moderna distingeix dues fonts de felicitat: el plaer, d'una banda, i el sentit que dona a la vida un determinat compromís, de l'altra».

Com apunta el Dalai Lama en el llibre de conversacions titulat *L'art de la felicitat* escrit per Howard C. Cutler, «hi ha vegades que la gent confon la felicitat

amb el plaer», i prossegueix: «La felicitat que depén principalment del plaer físic és inestable». Aquests plaers que creiem que ens donen felicitat són el que Punset anomena els «Grans Mites», factors externs com la salut, la família, el treball, els diners, els quals, contràriament al que creiem i segons tots els estudis, tenen una minsa influència real en els nostres índexs de felicitat. I és que les fonts de la felicitat quotidiana pareixen estar més determinades per la nostra perspectiva mental, un factor intern, que per la realitat objectiva.

Respecte d'això, comenta el Dalai Lama que les nostres circumstàncies favorables «sense l'actitud mental correcta, tenen molt poc impacte en els nostres sentiments a llarg termini». El primer pas en la recerca de la felicitat és aprendre primer com les emocions i els comportaments negatius són nocius i com són útils les emocions positives. I hem d'adonar-nos que aquestes emocions no sols són bones o roïnes per a cadascun de nosaltres, sinó també per a la societat i el futur del món.

En una societat competitiva com la nostra és difícil comprendre que la felicitat pròpia i la dels altres depén de la nostra actitud positiva i cooperativa. Punset ens recorda que la història de la humanitat demostra que la societat ha arribat fins ací

a força de cooperació. Necessitem un canvi voluntari de conducta, una ètica compromesa amb la felicitat pròpia i la de l'altre i una gran dosi de neurones espill, també anomenades Dalai Lama, que ens fan sentir empatia amb les emocions i sentiments dels altres, per no caure en eixos comportaments nocius que, per molt que ens coste creure-ho, danyen tota la nostra espècie i tot el nostre xicotet món i ens fan profundament infeliços.

**La literatura
pot ser la font d'on
agafem forces per a fer
el salt, per a entendre
la realitat i els seus
problemes, afrontar-los
i, finalment,
superar-los.**

*CANTANT

REVISTA DE LLETRES

51

PRIMAVERA 2009

L'ILLA ÉS UNA PUBLICACIÓ D'EDICIONS BROMERA,
COORDINADA PER JOSEP A. FLUIXÀ I DIRIGIDA PER
JOAN CARLES GIBRÉS.

CONSELL DE REDACCIÓ: MARTA ESTRELLES, CAROL
BORRÀS I MARIA VILLALBA
CONSELL ASSESSOR: PASQUAL ALAPONT, JOSEP
BALLESTER, JEREMIES BARBERÀ, SALVADOR BATALLER,
ISIDRE CRESPO, JOSEP GREGORI, VÍCTOR A. OROVAL,
JOSEP PALÀCIOS, ENRIC SALOM I ENRIC SÒRIA
CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA: JORDI GIMÉNEZ, EVA BIOT,
JULI JORDÀ I BEGONYA SOLER
DISSENY GRÀFIC: ENRIC SOLBES
MAQUETACIÓ: CARLES BARRIOS, EVA BUENO,
SUSANA FRAGUAS, PERE FUSTER,
DANI ROSELLÓ I XAVIER TORTOSA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: APARTAT DE CORREUS 147,
46600 ALZIRA (RIBERA ALTA), TELÈFON 962 402 254
WWW.BROMERA.COM
ILLA@BROMERA.COM
CONTRACTACIÓ DE PUBLICITAT: comercial@bromera.com

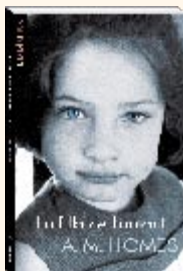
IMPRESSIÓ: BORMAC
TIRADA: 41.000 EXEMPLARS

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:
Institució de Catalunya
Institut Català
de les Indústries Culturals

ISSN: 1134-8666 / DL: V-166-1990 / PVP: 1 €

L'ILLA NO S'IDENTIFICA NECESSÀRIAMENT AMB ELS
ARTICLES DELS SEUS COL·LABORADORS, NI ELS
TORNA ELS ORIGINALS NO SOL·LICITATS. L'ILLA
AUTORIZA LA REPRODUCCIÓ DELS SEUS ARTICLES SI
SE'N FA ESMENT DE LA PROCEDÈNCIA.

L'opinió de la crítica

«A. M. Homes confirma el seu talent narratiu. [...] El relat és intens, dur, i crea en el lector la fascinant necessitat de continuar llegint, devorant cada frase per acostar-se el més de pressa possible al desenllaç.»

SERGI PÀMIES. *La Vanguardia*
Desembre de 2008

«La virtut més evident d'aquests relats és el to d'autenticitat que assoleix Sarrià a l'hora d'explicar, sense artificis pedants, un grapat d'històries senzilles, que, a més, sovint són rematades per un final sorpresa, inopinat i efectiu. [...] És senzill i honest.»

PERE ANTONI PONS. *Caràcters*
Gener de 2009

«Estic convençut que és una de les millors novel·les que s'han escrit mai.»

EMILI J. MARÍN. *Saó*
Gener de 2009

«Amb elegància i sense falsia, *Només ens queda l'amor* és un llibre agosarat i del tot recomanable.»

MIQUEL RAYÓ. *Diari de Mallorca*
Gener de 2009

«Martín l'ha tornat a encertar. Ha creat una mosca d'esquadra entranyable. Llarga vida a la Wendy!»

GLÒRIA GORCHS. *Presència*
Març de 2009

«Una novel·la que transcorre a ritme de *bossa nova*, un relat que ens permet despertar-nos del sopor provocat per les últimes lectures juvenils.»

JOAN PORTELL RIFÀ. *El Periódico de Catalunya*
Gener de 2009

ANDREU MARTÍN

AMANDA GASCÓ

LA TRAJECTÒRIA D'ANDREU MARTÍN ÉS PLENA DE PROVES QUE EVIDENCIEN UN AUTOR PROLÍFIC EN PRODUCCIÓ I ECLÈCTIC EN ESCRIPTURA. HO TESTIFIQUEN LES MÉS DE 80 OBRES PUBLICADES I EL FET D'ESCRUIRE NOVEL·LA, TEATRE I GUIONS CINEMATogrÀFICS I DE CÒMIC. AMB *WENDY ATACA*, PUBLICADA RECENTMENT PER BROMERA, TORNEN

LES AVENTURES POLICÍAIQUES D'UNA MOSSA D'ESQUADRA INTRÈPIDA I ATREVIDA, ENCETADES EN *LA NIT QUE WENDY VA APRENDRE A VOLAR*. TOTS ELS INDICIS APUNTEN QUE ESTEM DAVANT D'UNA NOVA SAGA DE NOVEL·LA JUVENIL D'UN DELS AUTORS MÉS IMPORTANTS DEL GÈNERE NEGRE DEL NOSTRE PANORAMA LITERARI.

Wendy Aguilar ja té pel·lícula, es titula *Wendy placa 20957* i ja ha començat a rodar-se. Aquesta mossa d'esquadra té fans per tot arreu des que Andreu Martín li donara vida en paper i guanyara el Premi Bancaixa de Narrativa Juvenil 2006. És ingènua i sincera, i no dubta a saltar-se els protocols per atrapar els dolents. El guionista també és Andreu Martín. No és la primera incursió en l'escriptura audiovisual d'aquest barceloní que va nèixer fa seixanta anys a l'Eixample Esquerra de la ciutat comtal i que als sis anys va descobrir que el seu joc preferit era escriure les aventures increïbles que inventava amb els amics d'escola a l'hora del pati.

EL SECRET DE JUGAR A ESCRIURE

A hores d'ara l'impuls creatiu d'Andreu Martín, que va estudiar psicologia però que no ha exercit mai, continua sent l'escriptura concebuda com un joc amb regles. Totes aquestes circumstàncies personals han fet que, des dels seus inicis, se senta molt còmode en els gèneres negre i policíac. Les seues obres barregen enigmes propis de la novel·la policíaca amb la crítica social pròpia de la novel·la negra, en escenaris on els personatges aboquen obsessions, pors i bogeries consubstancials a la condició humana. Per això, l'autor de *Barcelona connection*, *De tot cor* o la saga del jove detectiu Flanagan —escrita conjunta-

Andreu Martín és un referent de la novel·la negra.

ment amb Jaume Ribera i mereixedora del Premi Nacional de LIJ— es manté fidel a la idea que els seguidors de la literatura de gènere tenen expectatives molt concretes i que la seua tasca com a escriptor és satisfer aquestes expectatives amb intel·ligència i imaginació. Aquesta lògica creativa ha fet d'Andreu Martín un referent de la novel·la negra en l'àmbit europeu, que li ha valgut premis de gran prestigi com el Círculo del Crimen o el Hammett, concedit per l'Associació Internacional d'Escriptors Políciacs, i les seues obres han sigut traduïdes a una dotzena de llengües.

Seduït per la influència dels grans mestres de la novel·la negra nord-

americana, Andreu Martín sempre ha begut de la realitat que l'envolta. En bona part de les seues narracions, Barcelona és l'escenari on es mouen els personatges. La ciutat d'Andreu Martín és mutant, la Barcelona postmoderna de tribus urbanes i especulació urbanística de Flanagan és una ciutat diferent de la Barcelona impersonal de Wendy i alhora és el mateix espai vist des d'òptiques diferents.

Les narracions d'Andreu Martín tenen estructures àgils i conviden a ser llegides totes d'un glop. A l'autor, li agrada anar al gra en cada línia i demostra tenir un domini absolut dels diàlegs i també de les concises descripcions dels espais i dels personatges. És per això que en les seues novel·les es respiren tècniques pròpies del còmic i de l'escriptura cinematogràfica. Potser per això, a Andreu Martín també se'l reconeix per les seues incursions en el món del còmic, en el qual va treballar durant deu anys de guionista d'històries en les publicacions més importants de l'Estat espanyol. Ha escrit també nombrosos guions per al cinema i la televisió des que l'any 1983 el director Vicente Aranda duiguera al cinema la seua novel·la de culte *Pròtesi*, sota el títol de *Fanny, Pelopaja*. Com diria la mare de Wendy: «Bah, rutina».

**Les seues narracions
conviden a ser llegides
totes d'un glop.
Li agrada anar al gra
en cada línia i demostra
tenir un domini
absolut dels diàlegs**

WENDY ATACA. ANDREU MARTÍN.

BROMERA I ALGAR, 2009.

Dubtes?

Serà Europeana (www.europeana.eu) la gran biblioteca digital que els governs de la Unió Europea plantegen com a alternativa europea a la Viquipèdia?

Les xarxes socials com Tuenti o Facebook són només una moda passatgera o estan creant les bases d'un nou model de comunicació que afecta també l'àmbit de la literatura i que modificarà les relacions entre lectors i escriptors, i la manera d'informar sobre les novetats editorials? Per què, si no, la presència d'editorials *explorant* les possibilitats de Facebook creix tan de pressa?

Per què en els pressupostos públics les partides dedicades a la cultura són les primeres que es veuen retallades (o eliminades) en època de crisi?

«L'escriptura és l'únic vici que em queda. És una addicció, un alliberament il·lusori, una agosarada domesticació de la realitat.»

JOHN UPDIKE
EL PAÍS

«Allò que defineix les nacions és la capacitat dels seus habitants per a la indignació.»

JOSÉ SARAGAMA
Català Sempre

«Sé per què escric: per construir un àmbit íntim en un món uniforme.»

LLUÍS-ANTON BAULENAS
Avui

«Una societat en conflicte acostuma a produir bona literatura.»

MANEL FORCANO
Serra'Or

Cap de turc

JOSEP FRANCO

És la primera vegada que escric amb la seguretat que l'assumpte que tracte no haurà passat de moda quan la revista arribi a mans del públic, perquè aquesta columna trimestral s'ha d'escriure molt abans que vostès la puguin llegir; però enguany hi ha un tema que, segons els experts, durarà fins que s'acabe: la crisi.

En el número 49 de *L'illa*, la tardor de 2008, analitzàvem la literatura turca, la més oriental d'Europa, i això m'ha recordat un vell proverbi turc que assegura que quan la roda d'un carro es trenca, sempre hi ha algú que et diu per on no hauries d'haver passat. Crec, tot i que no sóc un expert en ciències ocultes, que les previsions dels especialistes en economia es basen, més o menys, en el mateix principi. De manera que, si mirem la crisi des de la perspectiva de la pacient cultura oriental, arribarem a la conclusió que, a pesar de les aparences i dels canvis globals, el fons de les qüestions importants no ha canviat gaire en els últims segles. De fet, com que el poble turc, com el valencià, n'ha vistes de tots els colors, hi ha una frase feta, d'abast universal, com la crisi, que qualifica de cap de turc qualsevol persona que, sense ser responsable d'una catàstrofe, n'és declarada culpable, no sols injustament, sinó amb la intenció explícita d'exonerar els autèntics culpables.

En conseqüència, si aquesta crisi mundial en què estem immersos ha estat generada per l'avarícia, la impunitat i la negligència, però els governs que sufraguem entre tots ens consideren culpables, a nosaltres només ens queda posar el coll sota el tall de la destrucció. Una excusa magnífica per a endinsar-nos en la literatura perfumada d'aromes orientals que ens proposa Rushdie: fins que la crisi acabe, tots som turcs.

Sierra i Fabra, nominat al Premi Andersen

L'escriptor Jordi Sierra i Fabra ha estat nominat oficialment al Premi Andersen 2010 per l'Estat espanyol. Aquest guardó —que l'IBBY (International Board on Books for Young People) concedeix cada dos anys— és el més important dins de l'àmbit de la literatura infantil i juvenil i, de fet, és conegut com el Nobel de la literatura infantil. Sens dubte, aquesta nominació ja és un gran reconeixement a la carrera de Jordi Sierra i Fabra, un dels autors més llegits a l'Estat espanyol i Hispanoamèrica.

Aniversari de clàssics

El 2009 es commemora l'aniversari de dues grans figures de la literatura universal: 200 anys del naixement d'Edgar Allan Poe i 150 del d'Arthur Conan Doyle. Poe és conegut com un dels mestres universals del relat curt. Va ser renovador de la novel·la gòtica i és recordat especialment pels seus contes de terror. Per la seua banda, Conan Doyle, metge de professió i amb una bibliografia que abraça des dels contes de misteri fins a les novel·les històriques, ha passat a la història de la literatura com el creador del popular detectiu Sherlock Holmes.

El llibre electrònic que també parla

El Kindle2 és la nova versió del conegut com a iPod dels llibres, que va inaugurar l'era del llibre electrònic el 2007 i del qual s'han venut uns 500.000 aparells. El canvi més significatiu és que el Kindle2 parla i, així, a més de llegir-se, pot escoltar-se com un llibre sonor. És més fi que un iPhone, té una resolució més bona i pot emmagatzemar una biblioteca de 1.500 llibres que arriben a

la pantalla en menys d'un minut. Però de moment només es pot adquirir als EUA i val 359 dòlars.

Llibre electrònic en la nostra llengua

Les editorials Angle, Bromera i Cossetània han llançat una iniciativa pionera a través d'Edi.cat, la Xarxa d'Editors Independents: els primers llibres electrònics en la nostra llengua. En l'adreça www.edi.cat podeu trobar els primers títols disponibles en format digital. Aquesta iniciativa forma part d'un ambició projecte per tal d'encarar amb èxit els reptes digitals del futur del món del llibre a través de la venda de llibres electrònics i *e-readers*. Aquesta plataforma va organitzar l'11 de març unes jornades de reflexió amb el tema «El futur de l'edició independent».

550 anys de la mort d'Ausiàs March

Coincidint amb el 550 aniversari de la mort del poeta valencià més universal, la Fundació Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes ha obert un portal amb manuscrits digitalitzats de l'escriptor, edicions antigues, traduccions, estudis científics sobre la seua obra i fins i tot cançons del disc que Raimon va dedicar a March. S'hi accedeix des del web de la Fundació (www.cervantesvirtual.com). Sens dubte, aquesta efemèride és una bona excusa per a redescobrir l'obra d'aquesta gran figura literària.

Premi Extraordinari d'Escola Valenciana

La Federació Escola Valenciana ha atorgat el seu Guardó Extraordinari anual a Bromera en reconeixença del foment de la cultura que fa l'editorial «gràcies a l'excel·lent catàleg de literatura en valencià, en els àmbits infantil,

Flaixos

juvenil i d'adults, amb criteris amplis, oberts i plurals», en paraules dels organitzadors. Albenà Teatre i Conta-Conta Produccions, i Tudi Torró, presidenta de l'Associació d'Inspectors (ADIDEPV), han estat els altres guardonats en l'edició de 2009 dels Premis Escola Valenciana a la promoció lingüística i difusió cultural. Més informació: www.fev.org.

La Trajectòria d'Isabel-Clara Simó

La Setmana del Llibre en Català 2009 ha atorgat el Premi Trajectòria a l'escriptora alcoiana Isabel-Clara Simó.

Dades

Les Trobades 2009 que organitza Escola Valenciana, dedicades a la difusió del llibre sota el lema «Trobades Lectors», repartiran enguany 200.000 vals d'1 € entre els centres educatius que hi participen. Es tracta d'un descompte que cada alumne podrà fer servir en l'espai del llibre de la seua trobada. A més, la promoció de la lectura també serà protagonista en els 80 tallers que ha dissenyat el Fòrum del Llibre, que estan a la disposició dels centres amfitrions de la jornada festiva.

Enguany se celebren un total de 21 Trobades Lectors entre el 4 d'abril i el 6 de juny. El 2008 hi hagué 19 trobades, 700 centres participants, 2.000 tallers i al voltant de 220.000 persones entre pares, mares, infants, mestres i ciutadans en general (entre els 15.000 i els 35.000 participants segons la comarca), per celebrar la festa anual de la llengua. Sens dubte, unes xifres excel·lents que se superen any rere any.

Es tracta d'un guardó que s'instaurà el 1997 i que es lliura anualment a personalitats que han destacat per la divulgació de la nostra cultura. En la nòmina de guanyadors d'aquest guardó hi ha Quim Monzó, Miquel Martí i Pol, Roser Capdevila i Emili Teixidor, entre altres. Aquesta 27a edició s'ha celebrat amb novetats significatives, entre les quals destaca el canvi d'ubicació, de Barcelona a Sant Cugat del Vallès.

El Punt estrena web

Amb motiu de la celebració dels 30 anys de l'eixida al carrer de la primera edició diària d'*El Punt*, s'ha posat en marxa www.elpunt.cat, una versió nova del web, que ofereix als usuaris la possibilitat de tenir una edició personalitzada. Es tracta d'un projecte carregat d'il·lusió que ha gestionat i elaborat íntegrament l'equip d'*El Punt* i que tanca una etapa a la xarxa a través de *Vilaweb*, un mitjà amb el qual continuaran col·laborant en altres aspectes. A més, ha renovat també el format de *Presència* i d'altres productes de la casa per tal d'encarar el futur amb una nova imatge.

Felicitats per a 80 Mundos

La llibreria 80 Mundos d'Alacant ha fet 25 anys. Amb els llibres sempre com a protagonistes, ha esdevingut un referent com a espai cultural, ja que el Fòrum 80 Mundos organitza presentacions literàries, exposicions, taules redones, conferències, contes... Fernando Linde, llibreter apassionat pel seu treball, és el responsable d'aquest quart de segle d'agitació cultural a l'avinguda del General Marvá. L'aniversari se celebrarà amb un concurs literari de relats breus –dotat amb 500 € en llibres i un cap de setmana d'hotel– a més d'altres activitats. Més informació: www.80mundos.com.

Actualitat - Reportatges - Entrevistes - Novetats editorials
24 hores al dia, 7 dies a la setmana

www.vilaweb.cat/lletres

FER LES PAUS AMB EL PASSAT

LAURA IBÁÑEZ

DESPRÉS DE L'ESTRENA MUNDIAL DE LA PEL·LÍCULA HOMÒNIMA EN LA 59A EDICIÓ DEL FESTIVAL DE CINEMA DE BERLÍN, BROMERA PUBLICA *LES VIDES PRIVADES DE PIPPA LEE*, LA PRIMERA NOVEL·LA DE L'ACTRIU, DIRECTORA DE CINEMA I ESCRITORA REBECCA MILLER. L'INTERÉS QUE HA SUSCITAT EL

LLARGMETRATGE (AMB UN REPARTIMENT DE LUXE ENCAPÇALAT PER ROBIN WRIGHT PENN, ALAN ARKIN, MONICA BELLUCCI, JULIANNE MOORE, WINONA RIDER I KEANU REEVES) ES CORRESPON AMB UN TEXT INTEL·LIGENT, CRUEL I DIVERTIT QUE RETRATA LA IMPLOSIÓ DE L'ESPOSA PERFECTA.

Amor, sexe, penediment, pecat i mort es donen cita a parts iguals en aquesta obra en quatre actes que ha construït Rebecca Miller per abordar els canvis de la vida i la necessitat de fer les paus amb el passat, d'assumir la pròpia història per acceptar el que un ha esdevingut en el present. Però *Les vides privades de Pippa Lee* també parla de lluita, la d'una dona de mitjana edat per conservar la seua identitat després del matrimoni i la maternitat.

El missatge ens és traslladat destrament a través de personatges complexos en situacions crítiques, molt semblants als de treballs anteriors de Miller, com el recull de relats *Personal Velocity* o les pel·lícules *Angela* i *La balada de Jack i Rose*.

Pippa Lee és una dona de cinquanta anys amb una vida aparentment feliç, és la muller devota d'un editor d'èxit trenta anys més gran que ella, l'orgullosa mare de bessons, l'amiga i la veïna encantadora. És, com la mateixa Miller ha dit, «la clàssica dona d'un artista, una dona per a la qual no suposa gens d'esforç fer un pas enrere i perdre el protagonisme, una dona que es dedica a tenir la casa a punt, a cuinar, a organitzar actes socials».

LES ESQUERDES D'UN MÓN PERFECTE

Tot aquest món burgès hipercivilitzat comença a enfonsar-se quan el marit de Pippa decideix que han d'abandonar Nova York i traslladar-se a un complex per a jubilats. És en aquest retir plàcid on precisament s'obrin velles memòries de joventut i on l'insomni i l'inconscient comencen a jugar-li males passades. Fent ús de salts enrere i amb jocs de narrador, Rebecca Miller transporta el lector des de la Pippa esposa abnegada a la Pippa infant

A l'Estat espanyol, la pel·lícula s'estrenarà durant la tardor.

i adolescent, i el deixa ser testimoni d'un passat marcat per una mare adicta a les amfetamines i per una fugida en la joventut cap a un univers de sexe i drogues del qual la va rescatar el seu marit.

La comparació del present esmorteït amb la intensitat del passat fa que es qüestione el seu rol d'esposa i amfitriona respectable, que siga conscient de la seua angoixa i que s'alliberen els dimonis interiors que fins aleshores havia

mantingut dominats. Pàgina rere pàgina, Miller ens presenta d'una manera quasi psicoanalítica una dona que s'ha creat una màscara, que no és honesta amb el seu jo autèntic i que, ara, es veu obligada a enfrontar-se a la realitat.

UN TEXT PLE D'IMATGES

En tot aquest procés, l'autora deixa petites joies narratives que no es poden passar per alt. Hi destaquen unes descripcions físiques i anímiques breus que permeten imaginar els personatges amb una efectivitat inusual, o l'alta càrrega visual que amera la novel·la. Miller escriu amb imatges, com la pintora que va ser després d'estudiar a Yale i la directora de cinema que és en l'actualitat. En *Les vides privades de Pippa Lee* les meitats del llavi de dalt de la boca poden ser «un parell de cortines de vellut vermell lligades als extrems de la boca» i una corti-

na de tires de plàstic esdevé un «himen amb serrell». La magnífica traducció de Ramon Monton aconsegueix que no es perda aquesta plasticitat, com tampoc la lúcida ironia d'aquesta polifacètica nord-americana a qui alguns ja comparen amb una dona del Renaixement.

Miller escriu amb imatges, com la pintora que va ser després d'estudiar a Yale i la directora de cinema que és en l'actualitat

LES VIDES PRIVADES DE PIPPA LEE. REBECCA MILLER.

TRADUCCIÓ DE RAMON MONTON. BROMERA, 2009.

JOSEP BALLESTER:

«ESCRIURE ÉS UNA OPCIO DE VIDA EN LA QUAL TE L'HAS DE JUGAR»

LOURDES TOLEDO

AMB *EL COL·LECCIONISTA DE FADES*, JOSEP BALLESTER (ALZIRA, 1961) HA DONAT EL PAS CAP AL GÈNERE NOVEL·LÍSTIC, UNA CARTA QUE ELL TENIA BEN AMAGADA I QUE MOSTRA ARA, CONVENÇUT DEL FET QUE UN ESCRIPTOR HA DE SER CAPAÇ D'ENFRONTAR-SE A QUALSEVOL GÈNERE LITERARI. A MÉS, HO

FA AVALAT PER UN GUARDÓ BEN PRESTIGIOS, EL XX PREMI DE NOVEL·LA CIUTAT D'ALZIRA. HA ESCRIT POESIA, ASSAIG, TEATRE I DIETARIS I DIU QUE ARA TOCAVA EL MÓN DE LA NOVEL·LA. D'ACÍ, I DEL REPTE DE JUGAR-SE-LA, SURT UNA HISTÒRIA DE DESIG CONTRARIAT, ON POSA EL MILLOR D'ELL MATEIX.

El *col·leccionista de fades* és una novel·la que indaga en la construcció literària d'un escriptor de renom internacional, ben lligat a la literatura infantil. És, doncs, d'una banda, el producte d'una atracció literària, i de l'altra, d'una idea que «finalment ha trobat el temps i el moment per a madurar». Es tracta d'un text on el joc amb el lector està molt present. Com a escriptor, Ballester s'endinsa en la vida secreta d'un altre escriptor la identitat del qual ha de desvelar el lector, i hi planteja així un doble joc. Un deliri literari que «va anar forjant-se a poc a poc, a mesura que la situació i l'escriptura van anar demanant-ho».

Josep Ballester ha bastit una sòlida carrera literària.

UNA OPERACIÓ A VIDA O MORT

Així ens ho conta Josep Ballester, un escriptor que creua i descreua fronteres literàries amb decisió i naturalitat: «És que considere que un escriptor ha de ser capaç, si vol, naturalment, d'escriure i d'enfrontar-se a qualsevol tipologia textual. I sempre ha d'intentar fer-ho el millor possible, ja que és una operació a vida o mort. Després el lector, la societat... ja diran si ha reeixit o si és un cas fallit».

I, efectivament, Ballester se l'ha jugada en *El col·leccionista de fades*, on ha deixat clar que escriure «no és un passatemps. És una opció de vida en la qual te l'has de jugar, et pot eixir malament, però hi has de posar tota la carn, l'espe-

rit i el coneixement». I és que en qüestió de literatura, aquest autor no renuncia a res i es troba a gust dins de qualsevol gènere, per això, no descarta escriure més novel·les. «És clar que continuaré, i segons el que em demane la història, faré el que crega que hi és necessari. Cada text, cada univers necessita una tècnica i una escriptura diferents.»

Però a pesar del que puga exigir cada història, en l'escriptura de Ballester hi ha força present la petjada de la literatura del jo, bé siguin cartes, dietaris, articles, reflexions, un camí que ell defineix i que ell assumeix de gust: «Sens dubte. La trajectòria d'un escriptor el marca, però en el cas d'*El col·leccionista de fades*, des del meu punt de vista, la història demanava una tècnica deter-

minada per a ser versemblant; per a saber determinades intimitats i inquietuds d'un personatge com el que tracte i que fos creïble. Recordem que en el fons és un reprimat d'una època, la victoriana».

UN EMBOLCALL DE REALITAT

Precisament immerses en l'ambient de la societat victoriana, prenen cos i forma la repressió i l'angoixa vital sota les quals viu el personatge central, víctima d'una obsessió malaltissa per les nenes, les seues *fades*. Un tema omnipresent i universal que Ballester reprén en la seua novel·la. «Com que en l'actu-

La novel·la descobreix que la literatura infantil i juvenil sovint pot ser molt més subversiva del que la gent pensa

Foto: Lewis Carroll

Les fades van influenciar molt l'escriptor protagonista.

alitat tenim una sèrie d'avenços científics i tecnològics que ens han facilitat moltes coses, oblidem certes angoixes. Però el poder, i quan dic aquesta paraula faig referència a qualsevol mena de poder, sempre reprimeix, castra, anihila, i de vegades no ens n'adonem. És clar que l'angoixa campa per tot arreu, pense que és un tret característic que forma part de l'ésser humà.»

I relacionades amb aquests sentiments, hi ha dues admiracions en aquest llibre que ho capturen tot: l'admiració per Freud, «un investigador ben seriós i honest, i un home molt digne i de gran cultura», i per un dels autors de literatura infantil més inoblidables, el protagonista d'aquest llibre. A més, totes dues estan lligades a la reflexió i la creació literària, i en concret, a la literatura per a infants: «No podem obviar que faig classes de literatura infantil i juvenil. A la novel·la, en molts moments, hi ha un aclucament d'ull sobre personatges i situacions d'aquesta literatura, que sovint pot ser molt més subversiva del que la gent pensa. Després, naturalment, per tal de bastir la trama, calia conèixer molt bé tant la literatura com la cultura del segle XIX i començament del XX.»

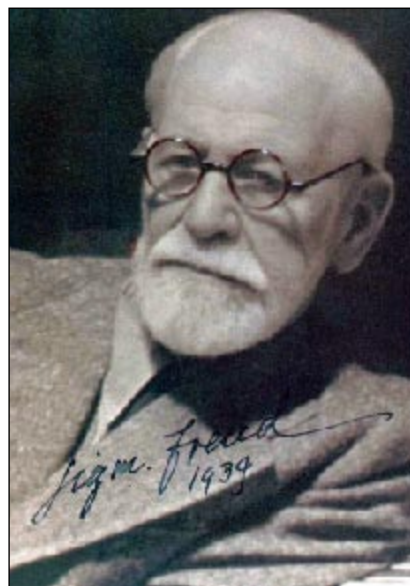
La presència, doncs, de la psicoanàlisi ho amara tot en aquesta novel·la d'un to íntim, privat, secret, i fins i tot inconfessable. És en gran

JOSEP BALLESTER (Alzira, 1961) destaca com a poeta per obres com *Tatuatge*, *La mar*, *L'odi* i l'antologia *Les muses inquietants*. També és autor d'assajos, traduccions i diverses obres adreçades als infants. Amb *El col·leccionista de fades* ha estat distingit amb el Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira 2008.

El col·leccionista de fades ens endinsa en un secret inconfessable. Entre el llegat de Freud, descobrim les cartes d'un pacient amb una obsessió malatissa per les menors. La troballa ens revela la personalitat turmentada d'un escriptor cèlebre anys després per la seua obra adreçada, precisament, als infants.

part aquest to, allò que ens deixa a les mans un regust de prohibició, de frontera traspassada, de subversió, i és que la psicoanàlisi —insisteix Ballester— ha estat una de les grans revolucions que ha viscut l'ésser humà

M'interessa
que funcione
des d'un punt
de vista estètic,
no vull
alliçonar ningú.
Ni escandalitzar

La correspondència amb el doctor Freud és un dels fils argumentatius de la novel·la.

en el segle XX. «Com a estudiós de la literatura —confessa— he tingut una profunda relació amb la psicoanàlisi, sempre m'han interessat les diverses interpretacions que ha fet del text artístic; algunes molt suggeridores i altres no tant. Després hi ha hagut desviacions, exageracions de tota mena, però des de ben jove, he sentit una certa fascinació al voltant d'aquest espai poc cartografiat.»

EL PODER DE LES FADES

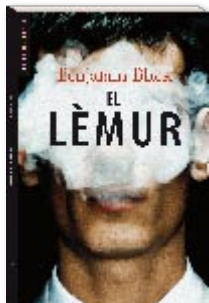
El tema de la novel·la, però, no deixa de ser controvertit. Vivim en una societat en què —a pesar de continuar veient injustícies envers els infants— se'n protegeix molt la imatge. L'autor té clar que cada lector té dret a pensar el que li vinga de gust. «No seré jo qui diga el que ha de fer. El tema és molt possible que siga una mica delicat, però cal no ser hipòcrita. Crec que es poden tractar tots el temes, sense ferir la sensibilitat de ningú. He intentat, com ja he dit, un text literari. El que he escrit —conclou— és una ficció, i el que m'interessa és que funcione des d'un punt de vista estètic, no vull alliçonar ningú. Ni escandalitzar. Sols fer una obra literària.»

EL COL·LECCIONISTA DE FADES. JOSEP BALLESTER.

BROMERA, 2009.

‘EL LÈMUR’

EL LÈMUR ÉS EL NOU TÍTOL DE BENJAMIN BLACK, ÀLIES AMB QUÈ JOHN BANVILLE HA ESTABLIT EL SEU DOMINI EN EL GÈNERE NEGRE. DEIXEM QUIRKE –PROTAGONISTA DE LES DUES PRIMERES OBRES DE BLACK, *EL SECRET DE CHRISTINE FALLS* I *L'ALTRE NOM DE LAURA*– I EL DUBLÍN DELS ANYS 50 PER A TRASLLADAR-NOS FINS A LA NOVA YORK ACTUAL. JONH

GLASS ESCRIU LA BIOGRAFIA DEL SOGRE, MAGNAT I ANTIC AGENT DE LA CIA, QUAN APAREIX MORT EL SEU COL-LABORADOR, EL LÈMUR, JUST DESPRÉS DE DESCOBRIR ASSUMPTES TÈRBOLS DE LA FAMÍLIA. EL MESTRE DE LA NARRATIVA ES DESDOBLA UNA VEGADA MÉS PER OFERIR-NOS EL SEU MILLOR VESSANT NEGRE, DEL QUAL US OFERIM UN TAST.

—Riley va esbossar un somriure de suficiència i es mossegà el llavi inferior, la qual cosa féu que s'assemblés encara més a... què era? Un esquiol? No, s'hi acostava, però no.

—Vostè no n'hi ha parlat, oi? —va preguntar Riley—. De mi, vull dir.

Glass ho ignorà.

—No li demano que remeni merda —va dir—. No crec que el senyor Mulholland tingui secrets culpables. Va ser agent secret, però no és un malfactor, en cas que vostè pensi que sí.

—No —va respondre Riley—, és el seu sogre.

Glass tornava a respirar amb força.

—Això és una cosa que jo voldria que vostè oblidés —va dir— quan es posi a fer les seves recerques. —Repenjà l'esquena al respall i observà el jove.— Com s'hi posarà? En la recerca, vull dir.

Riley entrellaçà els dits pàl·lids damunt l'estómac còncav i aquesta vegada es gronxà suaument endavant i enrere a la cadira giratòria, de tal manera que el mecanisme de ròtula sota el seient emeté un minúscul xiscle: nyiiic, nyiiic.

—Bé —va respondre Riley amb un somriure burla—, diquem que vaig molt més enllà de la Viquipèdia.

—Però farà servir... ordinadors, etcètera?

Glass no tenia ni tan sols telèfon mòbil.

—Ah, sí, ordinadors —va fer Riley, i dilatà els ulls encara més, mofant-se de l'home de més edat—, tota mena de ginys de bruixeria, prou que sí.

Glass va preguntar-se si allò era una mena d'accent britànic. Riley es pensava que ell era anglès? Doncs que s'ho pensés.

Va imaginar-se que encenia una cigarreta: la flama del llumí, la deliciosa bafarada del sofre, i aleshores el fum aspre que li tallava la gola.

—Vull preguntar-li una cosa —va dir Riley tot tirant endavant el cap d'agulla sobre la tija del coll—. Per què va estar d'acord a fer-ho?

—El què?

—Escriure la biografia d'en Big Bill.

—No em sembla pas que això sigui cosa seva —va respondre Glass, eixut.

[...]

—Vull que escriguis això, fill —li havia dit Big Bill tot posant-li una mà a l'espatlla—, no perquè confii en tu, sinó perquè d'altres hi confien, també. No vull una hagiografia, no me la mereixo, no sóc pas cap sant. El que vull és la veritat.

I Glass havia pensat: «ah, la veritat».

—No li serà fàcil —va dir ara al jove escarxofat a la butaca en forma de petxina.

—Com és?

—No vull que el senyor Mulholland tingui notícia de vostè i del que està fent. Entesos?

Va tombar-se —massa de pressa; el cap li rodà— i llançà a Dylan Riley el que esperava que fos una mirada dura. Però Riley contemplava el sostre de bell nou, es rosegava l'ungla del dit petit esquerre, i podria ser que no l'estigués escoltant.

—Aquesta és la meua feina —va dir Riley—, ser discret. A més, se sorprendria de tota la informació..., detalls, com vostè en diu, que està a l'abast, si sap on buscar-la.

[...]

Durant un instant Glass no va dir res. Tocà la cadira on havia segut Dylan Riley, i de nou emeté la minúscula protesta: nyiiic, nyiiic. El jove havia deixat una olor perceptible en l'aire, un rastre grisós, fètid.

Un lèmur! Aquest era l'animal al qual s'assemblava Dylan Riley. Sí, és clar. Un lèmur.

Se sorprendria de tota la informació... detalls, com vostè en diu, que està a l'abast, si sap on buscar-la

EL LÈMUR. BENJAMIN BLACK (JOHN BANVILLE)

TRADUCCIÓ D'EDUARD CASTANYO. BROMERA, 2009.

FRANCESC GISBERT:

«ELS MORISCOS VAN SER LES PRIMERES VÍCTIMES DE LA INTRANSIGÈNCIA»

CRISTINA MARTÍNEZ

AMB LA LLEGGENDA DEL CORSARI, FRANCESC GISBERT ENS TRASLLADA UNS SEGLES ENRERE EN LA NOSTRA HISTÒRIA. LES AVENTURES DE SALEMA, UNA JOVE MORISCA, ENS PORTEN A FER UN RECORREGUT PER LES TERRES VALENCIANES DEL SEGLE XVI, EN PLENA

CONVIVÈNCIA DE MUSULMANS I CRISTIANS FINS AL DECRET D'EXPULSIÓ DE 1609, DEL QUAL ENGUANY ES COMPLEIXEN 400 ANYS. AQUESTA NOVEL·LA VA OBTENIR L'ÚLTIM PREMI BANCAIXA DE NARRATIVA JUVENIL.

—*Com combines realitat i ficció?*

—La màgia d'una novel·la consisteix a donar sensació de realitat a uns fets i uns personatges de ficció. L'espai és real, des de les valls de muntanya de l'Alcoià, el Comtat, la Costera i la Marina, fins a les rutes corsàries de la Mediterrània Occidental. Els personatges són éssers de ficció que encarnen gent normal a les terres valencianes del segle XVI.

—*Per què tries aquest escenari històric?*

—Vaig voler ambientar una història evocadora dels moriscos valencians, precisament perquè la nostra terra està marcada per la seua presència: per la gran quantitat de topònims d'origen àrab, per ser el reialme d'Al-Azraq, de la resistència dels darrers nuclis moriscos...

—*Què hauria passat si no s'haguera signat aquell decret d'expulsió?*

—Cent anys després de l'expulsió dels moriscos, els valencians que hi quedaren ho van comprovar amb els decrets de Nova Planta i la repressió cultural que s'encetà aleshores. Els moriscos van ser les primeres víctimes de la política uniformitzadora dels sectors més intransigents. Ningú no es va adonar que, després, tocava rebre als altres.

—*També a nosaltres, hui en dia...*

—Sí, l'expulsió dels moriscos, a més d'una tragèdia humana, va negar la possibilitat d'una societat multicultural, que a la Península Ibèrica existia amb més força que a cap altre lloc d'Europa.

—*Orientada al públic juvenil però també interessant per als adults, no?*

—Una bona novel·la juvenil ha de ser capaç d'agradar a un lector adult que busque entretenir-se i passar una bona estona. Els meus models són Stevenson,

Gisbert és un dels autors valencians més prolífics i guardonats de l'actualitat.

Defoe, Salgari... capaços de seduir lectors de totes les edats.

—*Moltes de les nostres tradicions, com les festes de Moros i Cristians, tenen el seu origen en aquesta època. Creus que ho tenim present?*

Els valencians tenim una història molt rica, per ací han passat multitud de pobles i cultures. El problema és que patim una llarga tradició de deformar i manipular la història, de destacar-ne alguns episodis i enfosquir-ne uns altres.

—*Als moriscos, se'ls prohibeixen la llengua i els costums. És fàcil veure paral·lelismes amb episodis històrics posteriors...*

—Els moriscos foren una cultura perseguida. El model d'Estat de l'època no admetia la pluralitat. Tot aquell que no professava la religió i les creences oficials era perseguit. Els moriscos són un exemple de poble amenaçat, en perill d'extinció, que lluita per sobreviure. Aquesta lluita és universal; on no hi ha un poble amenaçat, siga pel fanatisme religiós, per una dictadura o per la voluntat assimiladora de la globalització?

—*Podem connectar l'expulsió i la persecució dels moriscos amb la immigració actual?*

—Els valencians hauríem d'entendre quines són les nostres arrels. Quan veig immigrants del nord d'Àfrica, no puc evitar pensar que, potser, n'hi ha algun descendent dels milers de moriscos valencians que van ser expulsats. Hem oblidat que fa uns pocs segles, pels carrers de la majoria dels nostres pobles, se sentia parlar l'algaravia i hi havia mesquites.

**Potser algun dels
immigrants nord-africans
descendeix dels
moriscos valencians
expulsats fa
400 anys**

LA LLEGGENDA DEL CORSARI. FRANCESC GISBERT.
BROMERA, 2009.

no et perdes la nova comèdia de

ALBENA
TEATRE

MANS QUIETES!

DE PITI ESPAÑOL

DIRECCIÓ DE CARLES ALBEROLA

pròximes
representacions

27 de març
Teatro Serrano
de Gandia

25 d'abril
Casa de Cultura
de Puçol

8 de maig
C.C. Enric Valor
de Benifaió

22 de maig
Teatre D. Enrique
de Carcaixent

del 27 de maig
al 14 de juny
Teatre Talia
de València

Albena Teatre i Tanttaka Teatroa

El museu del temps

de José A. Portillo i Patxo Tellería i la direcció de Fernando Bernués i Laura Uselet
amb Julio Salvi, Àlex Cantó i Nacho Diago

Dijous, 2 d'abril, Mostra de Teatre d'Igualada / Dijous, 14 de maig, Teatre Giner de Carlet

espectacle infantil

funcions limitades

10 anys de l'estrena de

al Teatre Olympia de València
juliol de 2009

amb el repartiment original:
Carles Alberola, Inés Díaz, Noèlia Pérez,
Carme Juan, Verònica Andrés i Alfred Picó

www.albenateatre.com

FIDEL A LA LITERATURA

ESTER PINTER

SALMAN RUSHDIE (BOMBAL, 1947) ÉS CONEGUT PRINCIPALMENT PER *ELS VERSOS SATÀNICS*, UNA OBRA QUE, AL SEU PE-SAR, LI VA DONAR FAMA INTERNACIONAL AL MATEIX TEMPS QUE LI TREIA LA LLIBERTAT. LA FÀTUA O CONDEMNÀ A MORT QUE L'AIATOL-LÀ KHOMEINI VA DICTAR CONTRA L'«INFIDEL» RUSHDIE PER AQUEST LLIBRE LI VA SUPOSAR TAMBÉ, SEGONS

ALGUNS, PERDRE LA POSSIBILITAT DE SER GUARDONAT AMB EL PREMI NOBEL DE LITERATURA. EL MILLOR SALMAN RUSHDIE, PERÒ, NO VA ARRIBAR AMB L'OBRA «BLASFEMA» SINÓ AMB ELS SEUS TREBALLS ANTERIORS, COM EL CLÀSSIC *ELS FILLS DE LA MITJANIT*. ARA TORNA AMB *L'ENCANTADORA DE FLORÈNCIA*.

A Salman Rushdie li agrada pegar «en el blanc de la veritat» a través d'històries que ballen entre la realitat i la fantasia. L'autor d'origen indi és un mestre a saltar d'un món a l'altre, habilitat que l'emparenta amb el realisme màgic hispanoamericà però amb el subcontinent indi com a principal rerefons. Aquest novel·lista i assagista enginyós, inventiu i carregat de sentit de l'humor —producte d'aquest van sorgir *Els versos satànics* que aviat li canviarien el semblant—, ha esdevingut un mag en la hibridació de tradicions i gèneres aparentment irreconciliables. «La realitat d'avui ja no és la d'aquell món novel·lesc de Flaubert o Jane Austen en què petites vides provincianes servien per a explorar grans veritats», i afegeix: «Ara hi ha altres cultures, altres maneres de veure el món que impacten en les nostres vides».

L'escriptor, autor de deu novel·les i d'un recull de contes, a més de diversos llibres de no-ficció, es va criar a Bombai però es traslladà a Anglaterra en la seua joventut. Allà passaria de ser portada de revistes literàries a les pàgines de política internacional i a les primeres planes de la premsa sensacionalista pels seus quatre matrimonis fracassats, el darrer amb la model i actriu índia Padma Lakshmi.

UNA TRAJECTÒRIA FULGURANT

La seua carrera literària, la començava el 1975 amb *Grimus*, un relat fantàstic, parcialment de ciència-ficció. El 1980 el catapultaria a la fama la novel·la *Els fills de la mitjanit*, una de les obres de ficció en anglès més importants i conegudes del segle xx, que marcà una fita en la narrativa índia en llengua anglesa i en la literatura universal en general.

Rushdie està present tant als suplementes literaris com a les pàgines de societat.

L'obra li va valdre el Premi Booker, el més prestigiós de la Gran Bretanya, el Booker of Bookers al millor dels guardonats en els primers 25 anys, i, recentment, el Best of Booker, el millor de les 40 edicions del guardó. Les seues pàgines van provocar certa controvèrsia a l'Índia per contenir referències *despectives* cap a la llavors primera ministra Indira Gandhi.

La fórmula de barrejar realitat i fantasia també seria assajada per Rushdie en la seua novel·la posterior *Shame* (1983), on va reflectir la convulsió política al Pakistan, basant els seus personatges principals en les figures del president Zulfikar Ali Bhutto i del general Muhammad Zia-ul-Haq. En una entrevista l'autor reconeixia que li

havia resultat fàcil tractar determinats temes: «En novel·les com *Els fills de la mitjanit* o *Shame* vaig tractar d'explicar-me el món d'on provinc».

En l'obra següent, *Els versos satànics* (1988), afirmava que va intentar «entendre el món al qual vaig arribar, el de la immigració a l'Anglaterra dels anys vuitanta».

Haroun and the Sea of Stories (1990), obra al·legòrica que tracta els problemes socials del subcontinent indi, el llibre de relats *East, West* (1994), i les novel·les *The Moor's last sight* (1995), *La terra sota els seus peus* (1999) o *Shalimar the Clown* (2005) són altres de les obres que formen el seu univers literari, l'última peça del qual és *L'encantadora de Florència*. Segons la crítica, significa el seu retorn als orígens, com si haguera restaurat l'equilibri anterior a tot el que va succeir amb motiu de la fatua. Amb la seua aplaudida darrera creació l'escriptor pretén «recrear nuament el plaer de contar». Fidel, només, a la literatura.

Segons la crítica,
L'encantadora de Florència
significa el retorn de
Rushdie als seus
orígens, al plaer de
contar, com si haguera
restaurat l'equilibri
anterior a tot el que va
succeir amb motiu de
la fatua

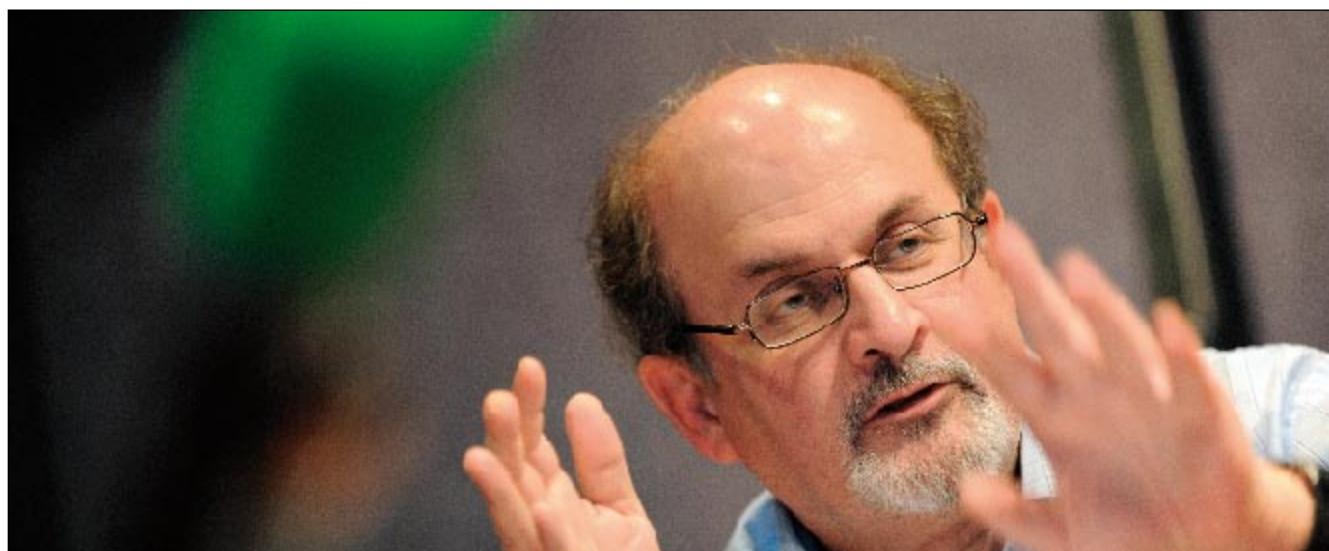
SALMAN RUSHDIE:

«LA FIGURA DEL CONTADOR D'HISTÒRIES EM VA DONAR LA CLAU PER A ESCRIURE»

MARIA VILLALBA

SALMAN RUSHDIE ÉS UN DELS ESCRIPTORS CONTEMPORANIS DE MÉS TALENT, GUANYADOR, ENTRE ALTRES GUARDONS, DEL PREMI BEST OF BOOKER PER *ELS FILLS DE LA MITJANIT* (BROMERA, 2008), UN TÍTOL DE REFERÈNCIA OBLIGADA ENTRE ELS IMPRESCINDIBLES DEL SEGLE XX. AMB LA SEUA ÚLTIMA NOVEL·LA, *L'ENCANTADORA DE FLORÈNCIA* (BROMERA, 2009), TORNA A SER VALORAT COM A AUTOR DE PRIMER ORDRE I NO

NOMÉS COM A SÍMBOL POLÍTIC, VINT ANYS DESPRÉS DE LA FÀTUA QUE VA DICTAR CONTRA ELL L'AIATOL·LÀ KHOMEINI A CAUSA D'*ELS VERSOS SATÀNICS* I QUE EL VA FER MUNDIALMENT CONEGUT TAMBÉ MÉS ENLLÀ DE L'UNIVERS LITERARI. DE FET, LA CRÍTICA HA AFIRMAT QUE AQUESTA OBRA, UNA HISTÒRIA ENLLUERNADORA ENTRE ORIENT I OCCIDENT, RECUPERA EL SEU MILLOR POLS COM A NARRADOR.

© LIONEL BONAVENTURE/AFP/Getty Images

El mag Rushdie ens explica com va unir per a aquesta novel·la la Florència renaixentista amb la cort del Gran Mogol.

La idea original de *L'encantadora de Florència*, segons explica Salman Rushdie, va sorgir cap al 1999, mentre treballava en un altre llibre. Però aviat es va adonar que no seria gens fàcil d'escriure: «Necessitava trobar el mecanisme que em permetés unir la Florència dels Mèdici i l'Índia dels mogols», explica, ja que es tracta de dos mons que van tenir molt poc contacte en la realitat. L'autor, historiador de formació, no amaga l'atracció que sent per aquests dos períodes, que van ser moments culminants en les seues cultures respectives: «Em va semblar interessant la idea d'unir-los i veure què passava».

Un altre dels entrebancs que es va trobar va ser la constatació que «tenia suficients coneixements d'història per a adonar-me que no en sabia prou per a escriure el llibre», així que va decidir anar llegint a poc a poc sobre aquests dos moments clau de la història universal i esperar a estar realment preparat. *L'encantadora de Florència* és, doncs, el resultat de deu anys de dedicació, com demostra l'extensa bibliografia que acompanya el llibre. «He fet una recerca com mai l'havia feta abans», afirma Rushdie, tot i que el seu objectiu era narrar una història de ficció. Però volia que el

lector «realment sentira que el món en el passat podia haver sigut com jo l'he creat», assegura.

FASCINACIÓ PER DOS PERSONATGES HISTÒRICS

Salman Rushdie reconeix que en el fons de *L'encantadora de Florència* hi ha dos personatges històrics pels quals sempre s'ha sentit atret, i que ara tenen un paper determinant a la novel·la: el gran emperador mogol Akbar i Niccolò Machiavelli, autor de la polèmica obra *El príncep*. El primer és tot un mite a l'Índia: «Algunes de les pel·lícules més populars quan jo era menut –apunta– tractaven sobre Akbar i la seua reina Jodhabai; és l'equivalent indi d'*Allò que el vent s'endugué*». El segon, Machiavelli, és un personatge que per a Rushdie ha assolit una reputació molt negativa al llarg de la història. «El seu retrat al meu llibre és molt diferent», afirma l'autor, «jo crec que *El príncep* s'ha interpretat erròniament, en realitat és una paròdia de la literatura hagiogràfica de l'època, una crítica dels poders públics a Itàlia».

«**Malgrat tot el treball de documentació necessari per a escriure aquesta obra, volia que el llibre es llegira com un bon conte. És com una rondalla de fa 400 anys**»

Un altre dels moments àlgids del procés de creació del llibre és la semblança que troba Rushdie entre Baber, l'avi de l'emperador Akbar i germà de la princesa perduda Ulls Negres, i Machiavelli: «La concepció del poder de Baber és molt similar a la de Machiavelli». «Em va semblar meravellós que els dos mons coincidiren d'aquesta manera», afirma Rushdie.

Tanmateix, encara s'havia de resoldre la qüestió d'unir els dos fragments del pont, la Florència renaixentista i la ciutat mogol de Fatehpur Sikri. «Fins que no vaig descobrir el personatge del contador d'històries que arriba a la cort mogol, no vaig estar convençut que seria capaç d'escriure la novel·la», diu Rushdie. Una novel·la a la qual feia deu anys que intentava donar forma.

UN XAHRAZAD ITALIÀ, ALT I ROS

La figura de Niccolò Vespucci, àlies Mogor dell'Amore, és clau en *L'encantadora de Florència*. «El contador d'històries té el mateix projecte que jo, si vols dir-ho així: transmetre un conte ben narrat i que resulte convincent al lector», explica Rushdie. Com una mena de Xahrazad occidental, que ha de convèncer l'emperador de la veracitat de la seua història per a evitar morir, Mogor dell'Amore dona a Rushdie l'eina fonamental per a construir la trama de la novel·la: «Així, jo no sóc qui narra la història, només sóc un escriptor que es deixa veure per davall de tot aquest embolic».

L'autor reconeix que, malgrat el treball de documentació necessari per a escriure aquesta obra, li agradaria «que el llibre es llegira com un bon conte. Realment pense que pot interpretar-se com una rondalla de fa 400 anys. Després de tot, el que ocorre és que un viatger arriba a la cort a contar una història». Per a Rushdie, allò que realment fa funcionar el llibre és el misteri que envolta l'encantadora. La princesa Ulls Negres és un personatge que el lector no coneix *en persona* fins a la segona meitat del llibre. Des del

principi, només sap allò que els altres diuen sobre ella, que la descriuen més com una llegenda que com una realitat. «Crec que la raó per la qual el lector passa una pàgina rere una altra», diu Rushdie, «és per a esbrinar: pot ser veritat? i si ho és, com pot ser?». «Hi ha alguna cosa que no acaba de quadrar en la cronologia del relat de Mogor dell'Amore», reconeix l'autor, «però el lector vol que funcione, així que continua llegint per descobrir com allò impossible pot arribar a ser possible».

UNA PROTAGONISTA MÍTICA

Un altre dels factors que van resultar alliberadors per a Rushdie a l'hora d'escriure el llibre va ser que als segles xv i xvi, quan transcorre la història, tant a Orient com a Occident hi havia una creença apassionada en la màgia; aquesta formava part de la vida de les persones de la mateixa manera que ara ho poden fer la ciència o la medicina. «Si t'enamores d'una dona», explica Rushdie, «anaves a per un filtre d'amor; si volies que el negoci d'algú anara malament, li feies un embruix. Ells veien el món com un lloc impregnat de màgia, aleshores pensaven que la màgia podia donar-los poders que no aconseguirien de cap altra manera».

«A més» continua l'autor «hi ha la creença, molt estesa, que la màgia resideix en les dones, en les bruixes». I ací hi ha un altre descobriment alliberador per a l'escriptor: «Més o menys en aquesta època, la bruixa deixa de ser lletja i vella, i esdevé una dona jove i bella». «Aquesta idea d'unir el poder eròtic de les dones amb el seu poder ocult, la vaig trobar en la imaginació renaixentista, i vaig pensar que podia utilitzar-la», confessa Rushdie. Ací tenim, doncs, *L'encantadora de Florència*, una novel·la meravellosa on les casualitats i els personatges reals de dos moments històrics excepcionals encaixen a la perfecció formant un trencaclosques ple d'encanteris, amor, aventures, llegendes i enginy.

«**Allò que fa funcionar el llibre és el misteri que envolta l'encantadora, la llegenda de la princesa Ulls Negres és la raó per la qual el lector passa una pàgina rere una altra**»

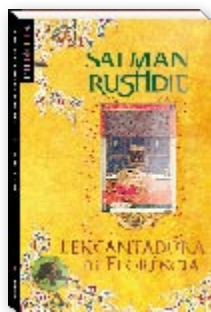
L'ENCANTADORA DE FLORÈNCIA. SALMAN RUSHDIE

TRADUCCIÓ DE MARTA PERA. BROMERA, 2009.

L'ENCANTERER ÉS EN LES PARAULES

PERE CALONGE

L'INICI DE *L'ENCANTADORA DE FLORÈNCIA* ÉS CERTAMENT ENLLUERNADOR. I TAMBÉ MOLT CLÀSSIC, PEL QUE FA AL PLANTEJAMENT; AMB REFERÈNCIES EVIDENTS A FÓRMULES FIXADES DE LA NARRATIVA SECULAR: DE L'OCCIDENTAL I, SOBRETOT, DE L'ORIENTAL. AIXÍ, PER EXEMPLE, LES PRIMERES LÍNIES

DE L'OBRA MOSTREN UN VIATGER QUE ARRIBA A UN PAÍS LLUNYÀ I QUE BUSCA ENTREVISTAR-SE AMB L'EMPERADOR PERQUÈ TÉ UNA HISTÒRIA MOLT IMPORTANT PER CONTAR; PERQUÈ, DE FET, HA TRAVERSAT MIG MÓN ÚNICAMENT PER CONTAR-LA A ELL I NOMÉS A ELL.

A partir d'ací es desplega tot un joc de relats dins d'altres relats i de digressions constants que endarrerixen l'objectiu inicial: la història que havia de ser contada. La narració del viatger parteix d'una afirmació poc creïble, però justament per això ha de transitar camins intricats i sinuosos, enllaçant constantment històries que a poc a poc aconsegueixen captar l'atenció de l'emperador i captivar-lo. Com una nova Xahrazad, transfigurada en home, el narrador evita arribar al final: «Era la seva manera de fer: avançar cap al seu objectiu indirectament, amb moltes digressions i divagacions». Un narrador amb tres noms distints i capaç de somiar en set llengües. Un farsant, un mag, un lladre. I, sobretot, un inventor d'històries; un mestre de l'hàbit de la mentida encantadora, del constant embelliment de la realitat. El punt on conflueixen les històries que oscil·len per aquest hipnòtic relat de relats. El que dona sentit a un dels aspectes cabdals de l'obra: el contacte entre l'imperi mogol d'Akbar el Gran i la Florència del Renaixement. El contacte, en definitiva, entre Orient i Occident.

L'ENCÍS D'ULLS NEGRES

La història de *L'encantadora de Florència* és, sobretot, la història de la princesa Qara Köz, coneguda com Ulls Negres, capaç d'embruixar amb la seua bellesa un imperi sencer. Un relat en què es conjuguen la poesia i la violència; el poder de l'amor i l'amor pel poder. Amarat de sensualitat i de sexualitat, i servit amb una prosa que apel·la a tots els sentits: que es *llegeix* amb la vista,

però també amb l'olfacte o el tacte. Podríem dir també que implica una particular manera de fer novel·la històrica—ben lluny, això sí, d'allò que habitualment coneixem amb aquest nom—. Personatges com Savonarola, Maquiavel, els Borja, Andrea Doria o Dràcula circulen per aquestes pàgines. I al final, una inusual llista bibliogràfica confirma l'esforç de documentació que s'hi oculta: la destresa de Rushdie, en aquest sentit, consisteix a fer servir únicament aquells aspectes que li són útils, i a encabir-los d'una manera natural, sense que la voluntat de fixació històrica acabe ofegant la narració o entorpint-ne la fluïdesa.

L'obra manté punts de contacte evidents amb *Els fills de la mitjanit*. Però mentre que allà tota la història podia ser llegida com una mena d'al·legoria del naixement de l'Índia contemporània, ací, la voluntat de contar històries pel mateix plaer de contar-les, d'enllaçar-les en un gran joc ficcional, n'és la prioritat. Per això, llegir *L'encantadora de Florència* és entrar en un món amb regles pròpies, la principal de les

quals, segurament, és que no n'hi ha cap, de regla. Acceptada aquesta premissa, el lector es deixa portar per un torrent narratiu, barroc i voluptuós, en què història i fantasia es barregen impúdicament i donen com a resultat una obra que no deixa de ser, en essència, un conte encisador: «Per a la bruixeria no fan falta pocions, dimonis familiars ni varetes màgiques. Les paraules pronunciades per una llengua de plata poden produir perfectament un encanteri».

**Amarat de sensualitat
i de sexualitat,
el relat és servit amb
una prosa que apel·la
a tots els sentits: que
es *llegeix* amb la vista,
però també amb
l'olfacte o el tacte**

L'ENCANTADORA DE FLORÈNCIA. SALMAN RUSHDIE.

TRADUCCIÓ DE MARTA PERA. BROMERA, 2009.

silenci

el teu club de cultura

euros anuals
50

Fes-te'n soci

disfruta de la millor programació cultural: cine, música, teatre, òpera, dansa, llibres, art... amb ofertes especials, activitats exclusives i regals.

promocions

silenci.info

és la web on es pot consultar l'oferta cultural de la Comunitat Valenciana i totes les promocions del club.

descomptes

la targeta

proporciona descomptes per a tu i el teu acompanyant en les principals sales de concerts, teatres, cinemes, museus i centres culturals.

96 117 76 26
silenci.info

ofertes

la revista

que mensualment rebràs a ta casa, és una publicació cultural que aborda amb reportatges, entrevistes i articles la programació més destacada.

MÉS ENLLÀ DE SANT JORDI

CAROL BORRÀS

DES DE FA MÉS DE DUES DÈCADES, BROMERA IMPULSA LA LITERATURA FETA A LA NOSTRA TERRA I TAMBÉ APOSTA D'UNA MANERA DECIDIDA PER LES MILLORS OBRES DEL PANORAMA INTERNACIONAL. LES PUBLICACIONS QUE VEURAN LA LLUM DESPRÉS DE LA DIADA DELS LLIBRES CONFIRMEN AQUESTES DUES

PERSPECTIVES. AUTORS AMB UNA TRAJECTÒRIA RECONEGUDA EN LES NOSTRES LLETRES, NOVETATS DE DESTACADES FIRMES ESTRANGERES, REEDICIONS DE CLÀSSICS IMPORTANTS I INCORPORACIONS AMB UN ÈXIT EXTRAORDINARI SÓN LES PROPOSTES QUE PREPARA L'EDITORIAL PER ALS PROPER MESOS.

Tot i que el 23 d'abril és sempre una data clau al calendari de publicacions de qualsevol editorial, Bromera prepara novetats per a grans i menuts, de gèneres ben diversos, per a seguir gaudint del plaer de la lectura amb el bo i millor de la literatura actual també després de Sant Jordi.

La novel·la negra inunda les llibreries de bons títols fent palés el moment extraordinari que travessa. Al maig tindrem l'oportunitat, de la mà de Bromera, d'acostar-nos novament a l'obra d'un dels autors més reconeguts i sòlids dins del gènere, amb milers de seguidors arreu del món. I és que en la col·lecció «L'Eclèctica» es publica un nou lliurament de la sèrie protagonitzada pel detectiu Charlie Parker, que torna després d'*iniciar-nos* en el seu univers amb *Els turmentats*, la primera novel·la de John Connolly en la nostra llengua. Arriba ara *Els homes de la dalla*. Centrada aquesta vegada en els amics i companys de Parker, Louis i Angel, la narració ens descriu el món de venjances en què han viscut com a assassins a sou, com a «segadors d'ànimes», en un passat que ara els persegueix per a saldar comptes. Els segadors són els assassins més temuts i perillosos, els que provoquen que la sola menció del seu nom gele l'aire que es respira. Louis n'era un en el passat. En aquest moment, però, Alegria, el botxí més perillós de tots, ha tornat per emprendre la seua *ven-*

detta contra ell. La parella anirà al seu encontre, i marxaran cap a un destí perdut en el qual desapareixeran sense deixar rastre. Serà Parker qui lidere el grup d'amics que es disposen a trobar-los, però no coneixen la magnitud del seu enemic.

EL MILLOR DE CASA NOSTRA

Bromera no deixa de banda la literatura feta en la nostra llengua. Així, les pròximes publicacions ens permetran acostar-nos al treball de Joan Francesc Mira, i també a l'obra guardonada amb el Premi Enric Valor d'enguany, de Pepa Guardiola, que s'estrena en la literatura per a adults després d'una carrera centrada en els més joves i guardonada amb diversos reconeixements.

Una biblioteca en el desert inicia la «Biblioteca Joan Francesc Mira» de Bromera. Es tracta d'una selecció d'articles d'opinió del reconegut escriptor entre els que ha publicat al llarg dels anys en diferents mitjans de comunicació, pensada per a introduir i divulgar la seua obra en l'àmbit educatiu, tant en Secundària i Batxillerat com en els estudis universitaris. Els textos, triats pel crític Joan Josep Isern, analitzen diferents temes de caire lingüístic, sociològic, antropològic, històric... per a parlar-nos de València i dels valencians, dels seus

**Al maig tindrem
l'oportunitat de llegir
el nou lliurament de la
sèrie protagonitzada
pel detectiu Charlie
Parker, de John
Connolly**

viatges com a espectador encuriós, però també dels clàssics, de la gent i el món que ens envolta –els seus camps d'estudi–, o de la memòria, i ens permeten comprovar el domini de Mira del gènere, convidant-nos a reflexionar al voltant dels temes que analitza. Amb una perspectiva crítica, d'una manera raonada, amb sensibilitat i sempre amb informació contrastada, Mira aborda qüestions literàries, afers d'actualitat o temes cívics. La ironia, l'adjectiu incisiu, l'elegància, la riquesa expressiva i la saviesa calmada són alguns dels trets que recorren els seus textos. Sens dubte, és una ocasió excepcional per a acostar-nos a la prosa d'aquest intel·lectual i observador atent de la nostra realitat més propera.

En «L'Eclèctica» es publica *Desig de paraules*, l'obra de Josefina Llauredó guardonada amb el Premi de Literatura Eròtica la Vall d'Albaida, amb la qual reviu una història que se situa entre el record i el present, en què l'amor exerceix un paper fonamental. Júlia, la protagonista, troba casualment unes cartes que fan referència a la vida íntima de la besàvia del marit. Començarà a llegir-les i aprofitant la sensualitat de les paraules que contenen, iniciarà així un joc

Una biblioteca en el desert, de Joan F. Mira, és una ocasió excepcional per a acostar-nos a la prosa d'aquest intel·lectual i observador atent de la nostra realitat més propera

eròtic en què passat i present s'uneixen per a sucumbir al desig de l'amant.

Una altra novetat en la mateixa col·lecció és *El desordre de les dames*, de l'escriptora Pepa Guardiola. La narració està ambientada en plena conquesta de València, però aquesta vegada, ens acostem a aquest esdeveniment històric des d'una perspectiva diferent: la d'aquelles dones que no renuncien als seus somnis i s'enfronten al sistema establert per a fer-los realitat. Susanna és una jueva de Montpeller obligada a fugir de la ciutat a l'empara de Jaume I i a alliberar-se així de qui l'obliga a estar sotmesa a un home, erigit en el seu tutor. Durant el seu viatge, s'anirà

trobant amb l'ajuda i la solidaritat de diverses dones que, com ella, no volen renunciar a la seua llibertat, tres personatges femenins que representen la idiosincràsia de les tres cultures que ens han permès ser el que som ara: la cultura jueva, la cristiana i la musulmana. En aquesta novel·la, Pepa Guardiola reviu una història que se situa entre el record i el present, en què es manifesten sentiments i filosofies plens de nostàlgia i tendresa, en la qual l'amor té un paper fonamental.

NOUS I VELLS COMPANYS D'AVENTURES PER ALS JOVES

No podem deixar de banda les novetats més importants de Bromera pel que fa als joves, que podran retrobar-se amb antics companys d'aventures i conèixer-ne de nous alhora que s'endinsen en algunes de les obres més representatives de la literatura universal. És aquest el cas de *La Iliada*, d'Homer, que es publicarà en «El Micalet Galàctic», en versió de Jesús Cortés, i que els portarà a la Grècia clàssica, per conèixer una de les composicions més importants de la nostra civilització. També en la mateixa col·lecció, i de la mà d'una de les autores imprescindibles de la literatura infantil, Lucía Baquedano, es publica *El rellotge que no deia cucut*, un relat entranyable i divertit que té lloc a Castellburg on tots tenen prohibit riure mentre el príncep no aprenga com es fa. La traducció d'*El gos dels Baskerville*, d'Arthur Conan Doyle, coincideix amb la commemoració, aquest maig, dels 150 anys del naixement d'aquest autor clàssic. Es tracta d'una altra aventura de Sherlock Holmes en

la col·lecció «A la Lluna de València», en la qual el conegut detectiu ha d'esbrinar si la mort de sir Baskerville està relacionada amb la maledicció que persegueix la família.

Un nou heroi aterra en «Esfera», *Airman* –precedit per l'èxit de l'edició anglesa–, de l'irlandès Eoin Colfer, autor de la coneguda saga d'*Artemis Fowl*. El protagonista és Conor, un jove que des que va nàixer a bord d'un globus està marcat pel somni de l'ésser humà per volar. Ajudat per aparells voladors, intentarà reparar la traïció del seu millor amic en el passat i salvar així la seua família. I per terra, i des de les profunditats de la selva, arribarà també a la col·lecció *Sebastian Darke, Príncep dels Exploradors*. Una nova aventura d'aquest trio intrèpid i divertit format per Sebastian, Max i Cornèlius, a la recerca d'una ciutat llegendària, ben amantada de batalles salvatges, viatges arriscats, atacs de bèsties feroços i, fins i tot, alguna de les pitjors bromes de la història.

UN BES POT FER CANVIAR EL MÓN

DIEGO GÓMEZ

DESPRÉS DE L'ÈXIT D'ALTRES COL·LECCIONS INFANTILS, EDICIONS BROMERA LLANÇA UNA NOVA SÈRIE PROTAGONITZADA PER LA MARIETA ANTONIETA. ELS SIS LLIBRES QUE FORMEN «ELS ANIMALS DEL JARDÍ» ESTAN ADREÇATS A LECTORS I LECTORES A PARTIR

DE SIS ANYS, ELS QUALS JA PODEN GAUDIR DELS DOS PRIMERS TÍTOLS. AQUESTES HISTÒRIES CONVIDEN ELS MÉS MENUTS A ENDINSAR-SE EN L'UNIVERS TENDRE D'UNS INSECTES QUE ENS DESCOBRIRAN EL PODER DE LES COSES PETITES.

Podem llegir les històries d'Antonieta en lletra d'impremta o en lletra manuscrita.

Tal vegada un bes no faça canviar la vida de ningú, però a la protagonista de les històries que es relaten en la col·lecció «Els Animals del Jardí», la marieta Antonieta, l'ajuda a veure el món d'un altre color. I és que cal valorar la importància de les coses menudes, dels fets més insignificants com a potenciadors i motors dels canvis. Els insectes són els éssers vius més petits, però els més rellevants en les relacions entre tots els éssers vius. Pensem en les abelles i pensem, és clar, en les marietes, símbol de tendresa, de naturalitat i de fragilitat.

CONTES AMB VALORS

La marieta Antonieta és la representació de la sensibilitat, del treball callat, del protagonisme femení i del

món coeducatiu que respecta la diferència i la diversitat. La nostra marieta és imaginativa, treballadora, ferma i també tendra, intel·ligent i solidària. Antonieta conrea els valors positius que cal transmetre en aquesta societat tan complexa que s'assembla cada vegada menys a l'ecosistema representat

**Antonieta conrea
els valors positius
que cal transmetre
en aquesta
societat tan
complexa**

pel jardí d'aquesta col·lecció. Com a exemple sols cal ressenyar el contingut dels dos primers contes que s'hi presenten. En *El bes d'Antonieta*, la nostra amiga, que és de color groc, vol ser roja com la resta de les marietes i intentarà diverses solucions per aconseguir-ho. En *L'aranya llanternera*, la marieta Antonieta es queda enganxada a la teranyina de l'aranya Pilar però, a canvi que aquesta no se la menge, l'ajudarà a fer amics i amigues.

Sens dubte, a través de les històries senzilles i divertides, la nostra xicalla més menuda veurà com la marieta Antonieta fa nous amics i els ajuda a resoldre els problemes quotidians que se'ls plantegen. Tot amb un format de conte farcit dels dibuixos suggeridors d'Òscar Julve, atractius, a doble pàgina i en color. Amb poca lletra, de lectura

fàcil i en dues versions per a triar: en lletra manuscrita o d'impremta. Això sí, sense oblidar un vocabulari ric que connecta amb l'estàndard escolar i es complementa amb frases fetes i locucions tradicionals de la nostra llengua.

PERFECTES PER A TREBALLAR A PRIMÀRIA

El contingut de les històries que viu la marieta Antonieta ens obrin un ventall de possibilitats curriculars relacionades amb el procés d'ensenyament-aprenentatge del primer cicle de Primària. I és que continguts conceptuals, procedimentals i actitudinals s'entrellacen amb les situacions plantejades en les poc més de vint pàgines de cada història. Podem treballar amb els noms dels protagonistes, amb els colors, fer activitats matemàtiques comptant marietes o taquetes (recordem que totes les marietes tenen set taques), comptant les potes de l'aranya... Els oficis, amb el noms dels arbres, la construcció d'invents, etc., poden ser l'eix d'altres activitats.

**Aquestes històries
obrin un ventall
de possibilitats
curriculars per
al primer cicle
de Primària**

L'estructura narrativa de cada conte és la clàssica: una presentació senzilla d'uns personatges del jardí i d'una situació portarà Antonieta a desenvolupar un nus d'aventures. Però el que cal remarcar més de les històries que viu la marieta és el final de cadascuna. Desenllaços inesperats, curiosos i que obrin la porta a noves històries de la nostra protagonista. Finals que simbolitzen l'amistat i l'estima, la cultura de la solidaritat i del respecte. Finals que

no sols han de fer ruboritzar-se la marieta Antonieta.

Amb aquesta col·lecció que també ha vist la llum simultàniament en castellà en Algar Editorial, Bromera anima de nou la imaginació dels primers lectors i lectores amb la presentació d'uns personatges entranyables que viuen situacions quotidianes del seu món, situacions que es poden traslladar al món dels adults. Ja sabem, els xiquets i les xiquetes recreen les actuacions dels adults i Gemma Armengol ens acosta amb la marieta Antonieta a un món on la diferència i la diversitat són vitals, on l'amistat encara perdura, on l'ajuda, la reflexió i el diàleg són a la base dels esdeveniments diaris. Un món que els adults hem d'imaginar i hem de veure amb els ulls dels més menuts i menudes, perquè ja se sap que les coses més insignificants, com un bes, poden canviar el món.

LA MARIETA ANTONIETA / L'ARANYA LLANTERNERA

GEMMA ARMENGOL. IL·L. ÒSCAR JULVE

BROMERA I ALGAR, 2009.

La revista de referència de la Xarxa Vives d'universitats

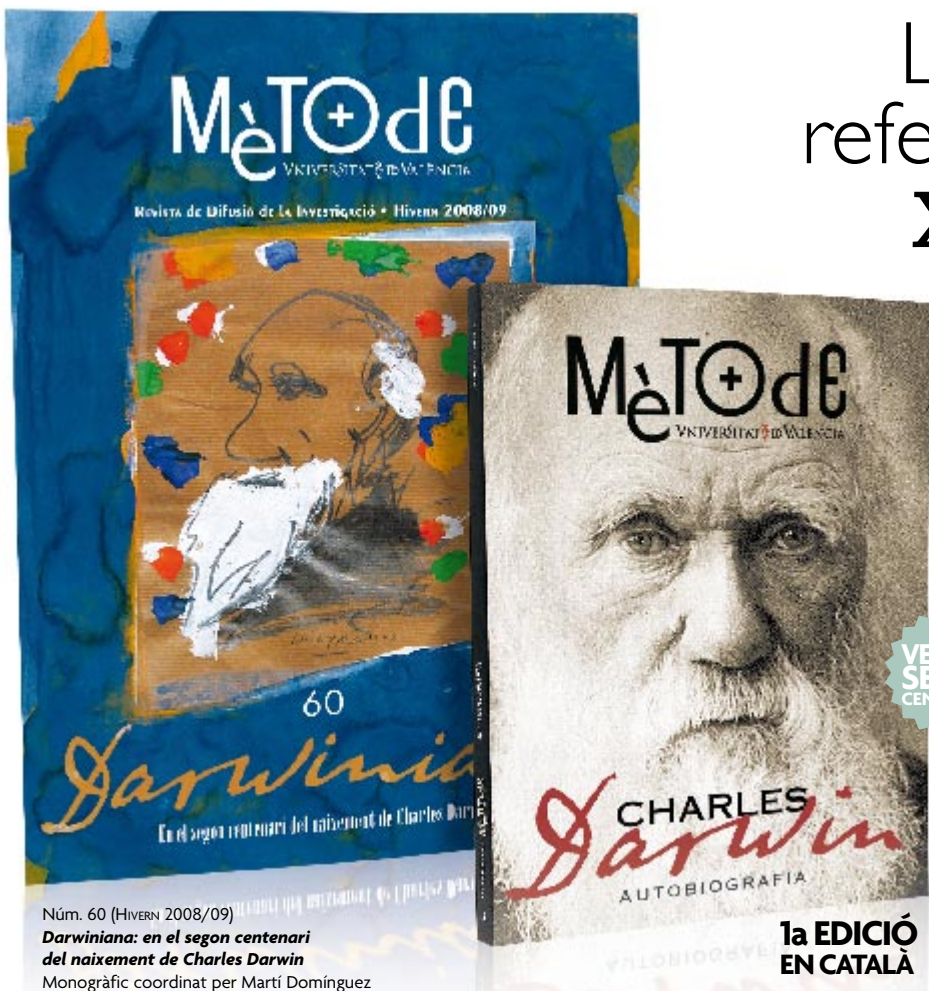

Subscriu-te ara a MÈTODE i podràs rebre com a regal de benvinguda l'*Autobiografia* de Charles Darwin, per primera vegada traduïda al català i sense censurar. Si ho prefereixes, també pots triar qualsevol dels altres títols de la col·lecció MONOGRAFIES MÈTODE, *Albert Einstein. El seu segle i la seua ciència* o *Els nostres naturalistes*, el DVD amb els 50 primers números de MÈTODE o la samarreta dissenyada per Artur Heras amb el lema «Cultivar la ciència».

SUBSCRIPCIONS: Servei de Publicacions de la Universitat de València. Carrer Arts Gràfiques 13. Tel.: 96 386 45 61. València 46010.
Preu Subscripció anual 2009 (4 números l'any):
25€ per a Espanya, 40€ per a l'estranger.

www.metode.cat

Núm. 60 (HIVERN 2008/09)

Darwiniana: en el segon centenari del naixement de Charles Darwin

Monogràfic coordinat per Martí Domínguez

**1a EDICIÓ
EN CATALÀ**

LECTURES DE MENUTS?

LITERATURA INFANTIL I JUVENIL

PER A COMENÇAR

Des de sempre, els contes tradicionals, les rondalles i les novel·les d'aventures han agradat als xiquets i als adolescents. Ara, les editorials publiquen col·leccions de literatura infantil i juvenil (coneguda amb les sigles LIJ) que inclouen llibres escrits amb un llenguatge adequat a l'edat dels lectors i que tracten temes que els formen. Personatges com Teo, les Tres Bessones, la Rata Marieta, Manolito Gafotas o Harry Potter són l'espill en què es miren molts joves lectors. No debades, el cine i les sèries d'animació els han fet més famosos. Són personatges imaginatius i intrèpids, que permeten al lector somiar i créixer intel·lectualment. La bona LIJ és, per tant, una manera magnífica d'iniciar els infants en el món de la lectura.

QUIN LLIBRE ÉS MILLOR?

Triar els relats adequats entre la gran quantitat de llibres infantils i juvenils publicats és una tasca difícil si no ens fiem dels especialistes: mestres, crítics, llibrers, bibliotecaris. Preguntem-los.

Internet també ofereix pàgines d'editorials i de revistes (classificades per gèneres, temes o edats) dedicades a la LIJ, però l'opinió d'un altre lector és la més fiable. Quan ens deixem seduir per algú en qui confiem i que ens coneix bé, algú que tria llibres perquè li agrada l'autor o perquè la mestra li n'ha parlat bé o perquè li agradà la pel·lícula en què s'havia basat... estem en el camí d'obtenir autonomia lectora.

No oblidem que el millor llibre és aquell que, quan l'acabem, ens convida a llegir-ne de nous; per això, és millor un suggeriment que una im-

sició. Si ens ha agradat una novel·la, la recomanem més fàcilment i transmetem millor l'emoció de la lectura.

EN QUÈ ENS FIXEM?

Per a regalar llibres, triem entre els que ens han agradat o creiem apropiats. Els regalem a persones que coneixem o de les quals tenim informació: l'edat, els temes que els interessin, els seus personatges favorits i les seues preferències literàries són aspectes que ens ajudaran a fer la tria.

Quan parlem d'adolescents, a més, el primer objectiu ha de ser la diversió, l'entreteniment. Perquè això passe, el llibre escollit els ha de despertar la curiositat i l'atenció, emocionar-los o divertir-los. Als joves, solen interessar-los més els llibres actuals o adaptats perquè tracten temes que els resulten més pròxims i familiars, i estan escrits en un llenguatge que entenen.

La qualitat de l'edició, les il·lustracions i el tipus de lletra també són importants perquè, quan els lli-

bres estan ben presentats i il·lustrats coherentment, ja es guanyen una part del cor del lector; l'estil i la intel·ligència de l'escriptor i l'esperit d'aventura dels xiquets faran la resta.

L'EDAT IMPORTA, PERÒ NO TANT

Les editorials tenen especialistes que determinen per a quines edats són més adequats alguns llibres, però la maduració i l'història lector del menut són més significatius que l'edat. Generalment, fins als 2 anys, s'aconsellen llibres amb imatges, sense història. Els 5 anys marquen l'edat que els especialistes anomenen del «torna-m'ho a contar» perquè els menuts aprecien molt la col·laboració dels pares com a narradors; són recomanables llibres il·lustrats que contenen històries senzilles, endevinalles o poemes curts amb tornades repetitives. Fins als 8 anys és important la lectura de còmics i contes d'animals o històries fantàstiques que reflecteixen les seues preocupacions i pors, però amb final feliç. Entre els 8 i els 12 anys busquen herois amb qui identificar-se i històries d'aventures, de ciència-ficció i de misteri. A partir dels 12, el grau d'enteniment i els gustos dels xiquets comencen a semblar-se als dels adults, i els agraden arguments que plantegen conflictes semblants als que viuen: aventures, enamoraments, superació de problemes personals o familiars... Però no tota la lectura és en prosa: entre els 5 i els 12 anys cal també formar el gust per la poesia i pel teatre.

ESPAI ELABORAT PER LA FUNDACIÓ BROMERA
PER AL FOMENT DE LA LECTURA.
www.fundaciobromera.org

Poemes de butxaca

Fina Gurbés / Montse Ginesta

Col. «El Micalet Galàctic», 143

64 pàg. Bromera, 2009

Un dia a la granja

Víctor Raga / Montse Español

Col. «El Club de la Ciència», 5

72 pàg. Bromera, 2009

La mascota que no existia

Lourdes Boigues / Antoni Laveda

Col. «El Micalet Galàctic», 142

XIII Premi de Narrativa Infantil
Vicent Silvestre

120 pàg. Bromera, 2009

Si volem que un nen tingui una biblioteca ben completa, no hi podrà faltar la poesia. El que a un li agrada de llegir poemes quan és menut (i quan és gran) és la musicalitat de les paraules i la sonoritat dels versos que ens poden portar resultats evocadors, còmics i interessants alhora.

Els *Poemes de butxaca* de Fina Gurbés són una bona manera d'iniciar els nens i nenes a partir de 8 anys en la lectura de poemes. A les butxaques trobem moltes coses, des de les més quotidianes fins a alguns tresors inesperats. En aquest llibre ocorre el mateix, cada poema és una petita troballa que ens regala un desig, un objecte, una sensació... Qualsevol motiu és bo per a fer una rima: una fotografia, un joc de màgia, un passeig en bici o el fet de dir gràcies i bon profit. Totes les idees que inspiren els poemes estan tretes de la realitat quotidiana, però la rima ens les fa veure d'una manera nova. Aquesta és la gràcia que té llegir poesia i qui n'aprenja des de ben menut es podrà sentir afortunat.

SÒNIA REAL

La millor tècnica per a assimilar nous coneixements és fer-ho mentre ens divertim. Així funciona la col·lecció «El Club de la Ciència». El savi senyor Cantalombardi és l'encarregat d'ensenyar tots els secrets que guarda la ciència als seus joves veïns Martí i Helena. En aquest número, un dia a la granja és el que espera a aquests joves aprenents del coneixement del medi.

En aquest llibre, el senyor Cantalombardi s'ha d'ocupar de la granja de la seua cosina, ja que aquesta ha caigut i s'ha fet mal al braç. Martí i Helena ajudaran Cantalombardi en les faenes de la granja. Quina manera millor hi ha d'aprendre tot el necessari sobre els animals? Vertebrats, invertebrats, carnívors, herbívors... Entre moltes altres coses, els xiquets descobriran com es muny una vaca o, després de recollir ous del galliner, com funciona la reproducció dels animals ovípars. I per acabar, l'experiment del senyor Cantalombardi els ensenyarà a fer una granja de cucs de seda. Algú més s'anima?

ANDREA R. LLUCH

A David li encanten les mascotes, però no en pot tenir cap perquè viu amb un oncle a qui li provoquen al·lèrgia. La trobada inesperada en un parc d'un ocellot estrany i desvalgut canviarà la seva vida per sempre i el portarà, juntament amb la seva amiga Magnòlia, a visitar un món sorprenent farcit d'animals fantàstics i màgics (un drac que parla xinès, una hidra de dos-cents ulls que tot ho veuen, un unicorn que concedeix desitjos).

Ens trobem davant d'un text de factura clàssica, amb una història ben construïda en què tots els elements estan ben lligats i que manté el ritme narratiu fins al desenllaç final. Un conte que juga amb la realitat i la fantasia enllaçades pels somnis del protagonista que ens endinsen en un relat fantàstic, fascinant, ple d'aventures i que, transmès d'una manera senzilla amb un llenguatge planer i amb dosis d'humor, enganxarà i divertirà els lectors a partir de 10 anys.

MONTSERRAT FÀBREGAS

FINA GURBÉS (Algemesí, 1957) passa la major part del temps entre el que més li agrada: les paraules i els textos. S'ha estrenat fa poc com a poetessa i intenta reflectir en els seus versos tot allò que li és proper i quotidià.

VÍCTOR RAGA combina relats divertits per a acostar temes de Coneixement del medi als alumnes de segon i tercer cicle de Primària. En els cinc títols publicats tracta temes com astronomia, meteorologia, geografia, anatomia i biologia.

LOURDES BOIGUES (Simat de la Vallidigna, 1968) ha publicat obres per a infants i joves que li han valgut premis com ara el Carmesina o l'Enric Valor de Literatura Juvenil. *La mascota que no existia* és el seu primer títol a Bromera.

Els dimarts del senyor F.

Mercè Canela / Max

Col. «L'Elefant», 15

176 pàg. Bromera, 2009

El senyor F. és doblement misteriós: ningú al barri coneix el seu nom, llevat de la inicial, i en el lloc de la mà dreta té un curiós artefacte mecànic. Un dia Clàudia es troba el seu moneder i no té més remei que anar a tornar-li'l, sense imaginar que serà el primer d'un munt de dimarts en què el visitarà entusiasmada. I és que, com també comprovaran els lectors a partir de 12 anys, les històries del senyor F. enganxen. A vegades, són delicioses com els berenars que prepara, i parlen d'anècdotes gracioses, d'aventures, d'amics i amors... Altres vegades, resulten amargues, perquè ens traslladen a la Catalunya de la postguerra, al Londres de la II Guerra Mundial o a Nova York com a destí de tants i tants exiliats. Sort que sempre les endolceix amb tota mena de pastissos i galetes exquisides. Com ell explica, «de coses tristes, sempre n'hi ha, però no has de permetre que t'impedeixin viure les alegres». Així és, i Clàudia aprendrà que fins i tot enmig de l'horror de la guerra es pot trobar el gran tresor de l'amistat vertadera.

MARTA ESTRELLES

MERCÈ CANELA (Sant Guim de Freixenet, 1956) ha publicat nombroses obres per a infants i joves en diferents gèneres i n'ha traduït de l'italià, el francès, l'alemany i el castellà. Des de l'any 1998 dirigeix la revista infantil *Cavall Fort*.

Només ens queda l'amor

Agustín Fernández Paz / Pablo Auladell

Traducció de Josep Franco

Col. «L'Eclèctica», 160

184 pàg. Bromera, 2009

Bromera rellança en «L'Eclèctica» *Només ens queda l'amor*, d'Agustín Fernández Paz, en una edició il·lustrada per Pablo Auladell. Guardonada amb el Premi Nacional de Literatura Juvenil 2008, ha sigut considerada per la crítica una obra de transició entre la producció juvenil i la d'adults. I és que aquest recull d'històries aposta per una literatura sense edat, que presenta l'amor com un sentiment poderosíssim, el motor de les nostres vides, tant en els moments de plenitud com en els més amargs. Passions adolescents, altres que van més enllà de la mort i també hi ha la passió pels llibres.

L'autor galleg ha volgut retre homenatge als seus autors més apreciats. No debades, el recull pren el títol d'una frase de *Neu*, del premi Nobel Orhan Pamuk. I a més de les citacions que precedeixen cadascun dels relats, hi ha versos, poemes i llibres –en primer pla, els de José Ángel Valente– que s'hi erigeixen en protagonistes essencials.

ALÍCIA TOLEDO

AGUSTÍN FERNÁNDEZ PAZ (Vilalba, Lugo, 1947), va arrancar com a escriptor amb quaranta anys i, a hores d'ara, té més de trenta obres publicades i una bona col·lecció de guardons, entre els quals destaca el Premi Nacional de Literatura Juvenil 2008.

Natura morta

Jordi Faura

Col. «Bromera Teatre», 44

III Premi de Teatre Ciutat d'Alzira Palanca i Roca

96 pàg. Bromera, 2009

El polifacètic Jordi Faura continua agitant consciències amb *Natura morta*, obra que apareix en un delicat moment contra el *monstre* d'Amstetten. Josef Fritzl, el jubilat que mantingué segrestada durant vint-i-quatre anys la pròpia filla, amb qui va tenir set fills, és el protagonista d'una proposta teatral arriscada. Aquesta obra fa reflexionar a partir d'un succés dramàtic, mentre els fets són recents i augmenta la polèmica sobre la legitimitat de dur a escena temes controvertits. Així ho han manifestat part dels ciutadans austríacs contra Hubsi Kramar, encarregat del muntatge de *Pensió F*, un espectacle en clau de comèdia sobre la realitat tractada per Faura.

El sabadellenc, però, ha escrit *Natura morta* estudiant la cruesa quotidiana de les dues famílies de Fritzl, l'oficial i l'amagada, superposades al llarg d'escenes a manera de fragments de vida en què la tensió latent entre el botxí i les víctimes es representa subtilment i sense sensacionalisme.

MARIA ROSELL

JORDI FAURA (Sabadell, 1982) és autor de *Ser un altre*, *Hikikomori* (Bromera, 2008), Premi de Teatre Ciutat de València, i *Natura morta*, obra guardonada amb el III Premi Ciutat d'Alzira Palanca i Roca. A més, ha conreat la narrativa i l'assaig i és actor i director escènic.

Medicina per a un nou regne

Carmel Ferragud

Col. «Textures», 17

X Premi d'Assaig de la Mancomunitat de la Ribera Alta

240 pàg. Bromera, 2009

Medicina per a un nou regne estudia un aspecte no tractat fins ara: l'alt valor i consideració que donà Jaume I a la medicina i a la universitat, on començava a introduir-se'n l'estudi. El segle XIII marca una fita en l'evolució de la medicina, gràcies a la generació d'Arnau de Vilanova, que va traduir i estudiar textos mèdics fonamentals.

Ferragud se centra en l'interés del rei Jaume per la medicina, durant la conquesta (assistència mèdica a les tropes) o en la repoblació subsegüent: com va atraure sistemàticament metges (físics i cirurgians) cap als principals nuclis poblats, quin tipus de metge era el que arribà al regne novell, els seus coneixements i la seua pràctica, la pluralitat assistencial (barbers, curanderos, medicina popular), com va ser l'evolució dels col·lectius, segons l'adscripció religiosa (el prestigi i la qualificació creixents dels metges jueus, d'una banda, o la ruptura progressiva dels musulmans amb la tradició científica, de l'altra).

VÍCTOR LABRADO

CARMEL FERRAGUD (Algemesí, 1969), doctor en geografia i història, és especialista en la història de la medicina i la manesca medieval. Ha publicat tres llibres i la seua tasca d'investigador ha sigut guardonada diverses vegades.

Incert moviment

Antoni Defez

Col. «Bromera Poesia», 81

X Premi VAE de Poesia de Burjassot

88 pàg. Bromera, 2009

Luitar contra les pròpies esperances és, segons Camus, la major i més humana de les empreses. I l'esperança de trobar un sentit, al món i a la vida, és la més difícil d'estimar. En canvi, l'absurd «és la raó lúcida que comprova els seus límits» i que no «aspira a explicar el món».

O potser l'absurd «és l'incert moviment/de no viure entre aquestes abstraccions/dites tu i jo, i vosaltres», com diu Antoni Defez en el poema que dona títol a aquest recull. «Res no hi ha de sagrat», afirma el poeta. «En la roca del present / sóc més silenci, solar i pati tancat / i només voldria seure sense dir res / i veure-hi indiferent.»

Quan tot ja s'ha comprés, què resta sinó partir?, es demanava Salvador Jàfer, un altre poeta valencià excel·lent. Antoni Defez discrepa: quan tot ja s'ha comprés, cal romandre. I «si fos possible no pensar i sols percebre / el creixement feixuc del arbres». La seua «vida lenta». «La seua muda entesa.»

MARC BORRÀS

ANTONI DEFEZ (València, 1958) és doctor i professor de Filosofia a la Universitat de Girona. Ha escrit articles d'investigació i ha rebut nombrosos premis, tant d'assaig com, sobretot, de poesia, per cadascun dels seus cinc poemaris.

L'Instant fugaç

Juli Capilla

Col. «Bromera Poesia», 82

III Premi de Poesia Ibn Jafadja

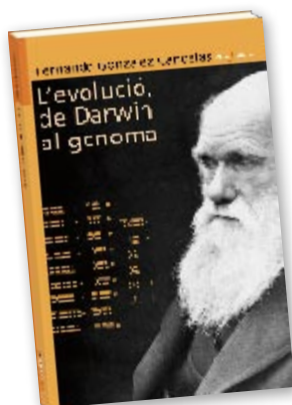
96 pàg. Bromera, 2009

L'instant fugaç es mou entre les grans fites de la vida i la mort, entre el dolor i l'ansia, per on s'escola el nostre passat. Els dos llibres que componen *L'Instant fugaç* estan separats per la perspectiva; el primer repassa les limitacions i les meravelles de l'existència, mentre que el segon fa recompte de la transcendència al voltant de la mort. Cada secció s'adapta a un ritme formal: la cadència amable dels poemes alexandrins, les tankes, la solemnitat dels decasíl·labs i els jocs amb poemes d'autors admirats.

Capilla mostra habilitat com a versificador, però el llibre és molt més que un exercici d'estil. Planteja una reflexió sobre la vida, o més aviat una reivindicació de l'arravatament: «Si l'amor és això, si la mort no reïx / a extirpar el miracle inaudit d'estimar-se, / aquest serà, llavors, el nostre petit triomf». Sens dubte, amb aquest poemari de forma acurada i missatge vitalista, l'autor presenta una altra fita potent en les seues creacions.

EDUARD RAMÍREZ

JULI CAPILLA (València, 1970) reparteix la seua activitat entre la docència de la llengua i el periodisme. Dirigeix les revistes literàries *Caràcters* i *Espai del Llibre*, i, a més de poesia, ha fet novel·la i una antologia sobre Vicent Andrés Estellés.

L'evolució: de Darwin al genoma

Fernando González Candelas

Traducció de Josep Franco

Col. «Sense Fronteres», 29

Bromera-PUV, 2009

Si Charles Darwin no hagués formulat la teoria de l'evolució, la policia científica no hauria descobert mai quants pacients va contagiar d'hepatitis l'anestesia Juan Maeso durant la dècada dels 90. Ni tampoc hauríem entès el paper social de la menopausa. Ara que fa 200 anys que va nèixer Darwin i 150 des que va

publicar *L'origen de les espècies*, Fernando González proposa en *L'evolució: de Darwin al genoma* actualitzar una teoria biològica que s'ha pogut aplicar també a la investigació, la medicina i fins i tot el pensament. És un llibre de ciència amb l'estranya capacitat d'atrapar els qui saben poc d'aquesta matèria perquè planteja preguntes irresistibles, com ara si desapareixerà l'home igual que passa amb els dinosaures, quin va ser el primer organisme viu a la Terra o si podem saber com seran els humans del futur, si tindran més pèl, o menys cap, o si això és només especular.

El llibre explica des del més bàsic de la teoria de l'evolució (que totes les espècies provenen d'un avantpassat comú i que, si volen sobreviure, s'han d'adaptar al medi en un procés conegut com a selecció natural) fins a qüestions més tècniques. De fet, la novetat de *L'evolució...* és que repassa el que va dir Darwin i ho fa complementant amb els descobriments científics que s'han fet després per tal de posar-lo al dia. Fa, per entendre'ns, el

que hauria fet Darwin si formulara hui la seua teoria, aprofitant-se, per exemple, del que sabem del genoma humà. La conclusió és que, a diferència d'altres teories, aquesta es manté igual de vigent per molt que avanci la ciència.

No tothom, però, pensa el mateix. Als Estats Units, i cada cop més a Europa, creix el conegut *creacionisme científic* —dit ara *disseny intel·ligent*—, que considera un excés dir que venim de la mona i atribueix a Déu l'origen del món. El llibre deixa clar que amb Darwin Déu no té sentit, cosa que no significa, segons l'autor, que deixi de tenir sentit la religió.

Darwin anava per a metge, va ser pastor anglicà i va acabar com un dels científics més importants de la història. Per a llegir *L'evolució: de Darwin al genoma* no cal ser científic, però ajudarà posar el que va posar Darwin quan s'embarcà en el *Beagle* a la recerca de noves espècies: una immensa curiositat per saber qui som, d'on venim i com acabarem.

J. L. SASTRE

BORMAC S.L. ARTES GRAFICAS
 Pol. Industrial El Plà • Carrer de la Trama, 5 • Apd. 127
 Telf.: 96 291 60 30 • Fax: 96 291 63 23
 correo@graficasbormac.net • diseño@graficasbormac.net
 www.graficasbormac.net • 46870 / ONTINYENT (Valencia)

LA FUNDACIÓ BROMERA CELEBRA EL MES DEL LLIBRE

ACTIVITATS PER A MEDIADORS I PER A INFANTS AL VOLTANT DE LA LITERATURA.

La Fundació Bromera per al Foment de la Lectura comença la primavera amb diverses activitats sobre el llibre i la lectura. Destinades a la formació del professorat i dels mediadors, del 28 al 30 d'abril tindran lloc les VI Jornades de Promoció i Plaer de la Lectura d'Alzira. La conferència inaugural, el dimarts 28 d'abril, serà a càrrec d'Agustín Fernández Paz, guardonat recentment amb el Premi Nacional de Literatura Infantil i Juvenil per *Només ens queda l'amor*.

Per commemorar el mes del llibre i la lectura, la Fundació ha distribuït el ja esperat quadern entre les escoles, llibreries i biblioteques valencianes. Aquest material –que pot baixar-se des del web www.fundaciobromera.org– dona a conèixer la celebració el 2 d'abril del Dia Internacional de Llibre Infantil i Juvenil i, el 23 d'abril, del Dia del Llibre i dels Drets d'Autor. A més, contribueix a fomentar la lectura entre els menuts i divulga la figura de Hans Christian Andersen i dels escriptors i les escriptores actuals en la nostra llengua.

D'altra banda la Fundació ja prepara la quarta edició de la campanya «Llegir en valencià».

DITES

I SUGGERIMENTS

«*Mai dues persones llegeixen el mateix llibre.*»

EDMUND WILSON

«*El traductor és un heroi la principal proesa del qual és passar desapercbut. Com més oblidat, més heroic.*»

JORGE WAGENSBERG

«*Fins i tot en els camins del pensament aguaiten bandolers. Per descomptat, també ells se senten intel·lectuals.*»

STANISLAW JERZY LEC

«*Tal vegada la literatura sigui l'única manera de poder dir que estem a favor de la realitat i a la vegada en contra.*»

VALENTÍ PUIG

«*Llegir, llegir bé, és un acte d'amor que cal fer en el recolliment i el silenci.*»

NARCÍS COMADIRA

NOVETATS DE PRIMAVERA

L'ÚLTIM ÈXIT DE BROMERA I NOVES VERSIONS DELS CLÀSSICS MÉS ACTUALS.

Mi hermano y yo, d'Isabel-Clara Simó, serà publicat a maig en la col·lecció «Algar Joven». Després de guanyar el Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira, aquest títol s'ha convertit en un dels llibres de més èxit de Bromera, amb més de 10.000 exemplars venuts el primer any.

Un nou títol s'afegeix a la sèrie «Clàssicos Algar Joven», *Estudio en escarlata*, d'Arthur Conan Doyle, la primera aventura protagonitzada per Sherlock Holmes. Aquest volum, traduït per Vicente Muñoz Puelles, és una ocasió magnífica per a redescobrir tot un mite literari l'any en què es commemora el 150 aniversari del naixement de l'autor.

La nova col·lecció «Los Animales del Jardín», juntament amb *¡Hola, estúpido monstruo peludo!*, de Fina Casalderrey; *Sólo ocho semanas*, de Teresa Broseta, i *El reloj que no decía cucú*, de Lucía Baquedano, són altres de les novetats per als infants que publica Algar aquesta primavera. Els joves podran gaudir també de *Wendy ataca*, d'Andreu Martín; *Litróna*, de Juan Luis Mira, o *El último verano Miwok*, de Jordi Sierra i Fabra.

NOVETATS DE BROMERA.TXT PER AL CURS 2009-2010

L'EDITORIAL CONSO-LIDA LA SEUA OFERTA EDUCATIVA PER A TOTA LA PRIMÀRIA, ESO I BATXILLERAT.

Davant la darrera reforma educativa i la ràpida evolució de la realitat a les nostres escoles, Bromera continua la renovació del catàleg de materials educatius.

Per a Primària, després de l'èxit

del Projecte Aventura per a primer i segon cicle, s'amplia el curs que ve l'oferta educativa per al tercer cicle, amb els nous llibres de text per a les assignatures de Valencià, Castellà, Matemàtiques, Coneixement del medi i Música. Entre aquestes novetats, destaquen *Tabalet 5* i *Tabalet 6*, els llibres de text per als alumnes que necessiten treballar el valencià com a segona llengua d'aprenentatge.

A més dels quaderns *Calaix ONA*, els alumnes de Secundària tindran al

seu abast *Repunt 1, 2 i 3*, els nous materials per a l'assignatura optativa de Taller de Llengua per als tres primers cursos d'ESO.

Finalment, els alumnes de segon de Batxillerat tindran el curs que ve una nova opció per a estudiar llengua i literatura: *Batec 2*. Aquest llibre, que està estructurat per gèneres, repassa la literatura del segle xx i està orientat a la preparació de l'examen de selectiu, amb una atenció especial al comentari de text.

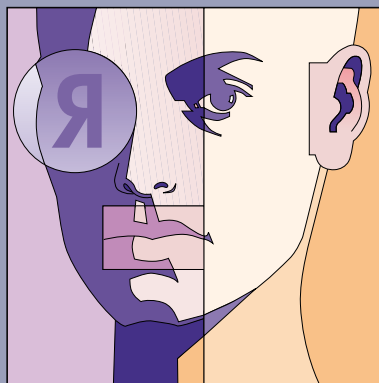
DESESPERAT PER TROBAR CERTESES

John Updike va ser un narrador prolífic el conjunt de l'obra del qual potser transcendeix la suma de les seves parts. Mitjançant *Terrorista*, la seva penúltima novel·la, va tornar a irrompre polèmicament en l'actualitat literària amb una obra que furgava en el trauma dels atacs en sòl americà. L'exploració resultava especialment dolorosa pel perfil biogràfic de qui, en la narració, ha de ser l'instrument de l'extremisme: Ahmad és un bon estudiant nascut i criat a Amèrica en la llibertat de creences, un producte del gresol racial. I tot i així, odia el seu país, exemplificant un odi difícil d'assumir que depassa les fronteres d'aquell desconcertat «per què ens odien?», referit a l'enemic extern, que va marcar les hores posteriors a l'11 de setembre de 2001.

L'inici de *Terrorista* situa ràpidament el lector en la ment de l'individu que Updike vol perfilar: un jove que se sent mentalment violat, sensorialment embriagat, per un món de llibertinatge i impudícia. El veterà prosista es proposa mirar pels ulls de la seva creació, i reproduceix un món estrident, de percepcions agressives sovint recreades amb molt de detall, amb pinzellades d'un biologisme a estones lletgista i a estones

El retrovisor

IGNASI FRANCH

lúbric. Ahmad se sent assetjat per les olors, les formes, els cossos, i veu decadència allà on mira. En aquest aspecte coincideix amb un home que es creuarà en el seu camí: Jack Levy, un orientador pedagògic insòlitàment interessat en l'araboamericà malgrat el desencís manifest que sent per la seva feina i per una vida que creu esgotada.

Updike cisella amb un martell, ja de bon inici, els trets principals dels seus personatges, i després ofereix alguns moments fita que els defineixen, abordats sense grans artificis climàtics.

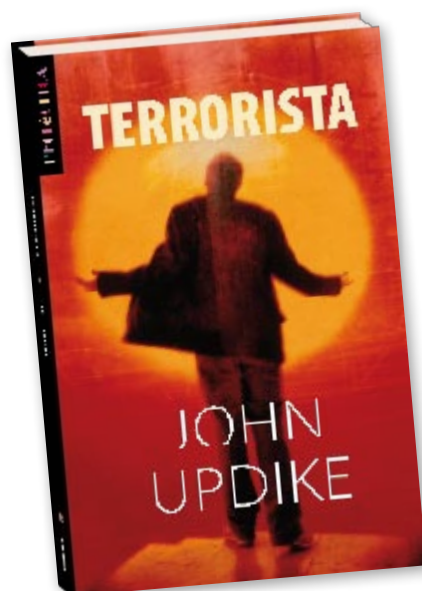
JOHN UPDIKE (1932-2009) va ser un dels exponents més productius del realisme nord-americà de la segona meitat del segle xx. El cicle novel·lesc que inicià amb *Rabbit, run* (1960), amb el qual va guanyar dos premis Pulitzer, està considerat la seva aportació màxima a la literatura contemporània. Narrant l'odissea buida de significació d'un nord-americà mitjà, va retornar al lector la imatge incòmoda d'una vida marcada per les mesquineses, la frustració i els desenganys.

Pel camí, no pot evitar recórrer a materials estereotipats: professors cremats, noies enamorades de nois dolents però atretes pel noi formal, dones que vehiculen els seus conflictes psicològics mitjançant el menjar poblen un món en part desolador. Finalment, rere un envernissat de radicalisme i falsa seguretat, Ahmad no sembla més que un altre adolescent negador de la sociabilitat, com els descrits a tantes obres d'*outsiders* precoços que s'inicien en la vida adulta. En conflicte amb el seu cos, desorientat per la mancança d'una figura paterna, el jove desespera de trobar certes en un món relativista. I el novel·lista ho subratlla destacant que no vol rebre ensenyament universitari per por que els coneixements esquerdin la seva fe.

En usar un adolescent com a protagonista, Updike pot evitar consideracions sociopolítiques i centrar-se en els trastorns d'irada confusió d'un noi ferit que busca que li marquin un camí, i que el troba en una interpretació extrema de l'Alcorà. A aquestes certes servides per un imam es vol aferrar molt més que a la vida, fins a acceptar l'escapament mitjançant el martiri. Perquè, com confessa al seu objecte de desig, «si res d'això no és cert, aleshores el món és massa terrible per a agafar-s'hi, i no em sabria greu abandonar-lo».

TERRORISTA. JOHN UPDIKE.

TRAD. EDUARD CASTANYO. BROMERA, 2007.

Independent, valencià, democràtic i comarcal

Ara pots fer-te subscriptor d'El Punt

Ara pots fer-te subscriptor de l'edició d'El Punt del País Valencià, només cal remetre la butlleta que figura al peu d'aquesta plana o telefonar al 902 45 60 00. T'enviarem el setmanari directament a la teua casa i sense cap recàrrec. Moltes gràcies per la teua col·laboració.

Domiciliació bancària

Caixa/banc
Agència
Adreça
Població
Nom del titular

Codi entitat
Codi sucursal
Dígits control
Núm. compte

Es prega que atengueu fins a nova ordre els rebuts que presentarà Hermes Comunicacions SA per l'import d'una subscripció a El Punt*.

Data Signatura

EL PUNT

FITXA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms
Carrer
Núm.
Codi postal
Població
Document d'identitat
Telèfon

Signatura

Remeta aquesta butlleta (o fotocòpia)
per correu a: EL PUNT
Historiador Diago, 12 bis • 46007 València
o per fax al 902 10 11 92

Amb la
Cultura

Bancaixa

Si no és bo per a tu,
no és bo per a nosaltres.